

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

Iroda: 5000 Szolnok, Szántó krt. 52. II/5
Tel/fax: 56/343-279

Sz.: 17/2017/M.

MEZŐHÉK

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2018. Augusztus – 2020. Május

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Aláírólap

Mezőhék község településrendezési tervének
Településfejlesztési Konceptió munkarészéhez

Vezető településtervező:

Kiszelovics Ildikó

TT-1-16-0238

településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök

Szolnok, 2018. augusztus hó

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Tartalomjegyzék

Mezőhék község településfejlesztési koncepciójához

Bevezetés

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

1.2. A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok megvalósítása

2.2. Részcélok és beavatkozások területei egységének meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjének és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Bevezetés

Mezőhék Község településfejlesztési koncepciója, a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” alapján készül.

A község településfejlesztési koncepciója egy hosszú távra szóló dokumentum, amely kijelöli a település elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan. A koncepció meghatározza a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, a településfejlesztés alapelveit. A 2014 - 2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott településfejlesztési terveknek, így a településfejlesztési koncepciónak.

A településfejlesztési koncepció kidolgozását egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzi meg. A koncepcióban kijelölt fejlesztési irányok a megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú távon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki.

A megalapozó vizsgálat megállapításaira épülő koncepció Mezőhék község hosszú távra érvényes jövőképét határozza meg, rögzíti 2030-ig terjedő átfogó célkitűzéseit, valamint tematikus rész céljait. A célhierarchiában megfogalmazottak a település legfontosabb fejlesztési célkitűzéseit tartalmazzák, különös figyelemmel a valós fejlesztési szükségletekre, valamint az azok megvalósítását hosszabb távon segítő források (pl. EU, hazai) nyújtotta lehetőségekre. A települési szintű célok a közvetlen tervezési környezetet meghatározó – megyei- és országos szintű – tervezési dokumentumokhoz, valamint az Európai Unió átfogó városfejlesztési és szakpolitikai céljaihoz illeszkednek.

A településfejlesztési koncepció egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Mezőhék Község Önkormányzata Partnerségi egyeztetési szabályzata alapján történik.

Mezőhék község önkormányzata a partnerségi egyeztetés alapján a településrendezési terv keretein belül készülő településfejlesztési koncepció társadalmasítása érdekében a helyben telephellyel rendelkező nagyobb vállalkozókat, gazdasági társaságokat közvetlen megkeresés útján értesítette a készülő koncepcióról. Lehetőséget biztosított fejlesztési szándékaik és a települést érintő fejlesztési elképzeléseik ismertetésére. Fenti fejlesztési elképzelések a településfejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek. A készülő településfejlesztési koncepció egyeztetésre kerültek az önkormányzati képviselőkkel, intézményvezetőkkel, egyházzal, civil szervezetekkel, nagyobb gazdálkodókkal, munkaerő foglalkoztatókkal.

A településfejlesztési koncepció elkészítéséhez lakossági fórum keretében ismertetésre kerültek az önkormányzat fejlesztési szándékai.

A lakossági fórumon megvitatott fejlesztések, elképzelések, javaslatok a fejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek.

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

JÖVŐKÉP

Mezőhék község jövőképe egy agrár hagyományokat folytató, korszerű állattartó telepekkel, mezőgazdasághoz köthető gazdasági területekkel és jelentős mezőgazdasági területekkel rendelkező külső eladásra termelő, a megújuló energiákat használó agrár település, új mezőgazdasági és állattartó létesítményekkel, élhető települési környezettel.

A település gazdasági erejét, az élhető település megteremtését korlátozza a munkalehetőségek és a munkaerőt megtartó munkahelyek alacsony száma.

A településfejlesztés elsődleges céljai közé tartozik a mezőgazdasági termelés további korszerűsítése, a meglévő mezőgazdasághoz és állattenyésztéshez köthető telepek fejlesztése, munkahelyek teremtése és megőrzése, a helyben lévő gazdasági vállalkozások fejlesztése, új ipari üzemek letelepedésének elősegítése, és egyéb munkahelyteremtő vállalkozások támogatása.

Mezőhék község legfontosabb potenciálja a meglévő nagy kiterjedésű mezőgazdasági terület, a hagyományokkal rendelkező állattartó telepek fejlesztése, korszerűsítése és újabb állattartó telepek létesítése, valamint a csendes, nyugodt, rendezett települési környezet és a környékbéli városok, Martfű és Szolnok húzóhatása. A versenyképes mezőgazdasági vállalkozások ösztönzése, az agrárszférához kapcsolódó egyéb feldolgozóipar fejlesztése, új ipari létesítmények létrehozása, a meglévő táj megőrzése, a kialakított természeti környezet fenntartása kiemelt feladat. A település egyik legnagyobb vonzerejének számító rendezett, nyugodt települési élettér megőrzése, a zöldfelületek fenntartása elsődleges prioritású.

A település elérendő céljai között szerepel a települési környezet javítása. Az itt élők számára egy élhető, jó infrastruktúrával rendelkező, rendezett településképű, működő intézményi szolgáltatásokkal rendelkező település megteremtése, működtetése. Kiemelt cél az esélyegyenlőség és a társadalmi szolidaritás biztosítása.

A település jövőképe:

- **Térségi szerepkör szempontjából:**

A település térségi kapcsolatok szempontjából a 4627 jelű Öcsöd – Martfű és a 4628 jelű Tiszaföldvár - Mezőtúr összekötő útról közelíthető meg. Mindkét út csatlakozást biztosít a 442. számú Kunszentmárton – Szolnok főúthoz, mely a megyeszékhely elérését teszi lehetővé. A térségi kapcsolat a közlekedés, a gazdaság, az oktatás és az egészségügy szempontjából lényeges. Közlekedés szempontjából a településnek közvetlen vasúti kapcsolata nincs, a közúti közlekedés a meglévő összekötő utakról biztosított. Gazdaság szempontjából Martfű és Szolnok nagyobb munkaerő felvevő vállalkozásai a nem helyben foglalkoztatott munkaerő nagy részét alkalmazzák és a település jövőképe szempontjából ezen települések fejlesztése húzóerőként hat. Oktatás tekintetében az alapfokú oktatási ellátás Martfűn biztosított, míg a középfokú oktatás terén a martfűi, tiszaföldvári és szolnoki középfokú oktatási intézmények a meghatározók. Az egészségügyi középfokú ellátás (szakorvosi ellátás) és kórházi

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

ellátás Mezőtúron, továbbá az orvosi ügyelet járási szinten, szintén Mezőtúron biztosított. Közigazgatásilag a Kormányhivatal, Mezőtúri Járási intézményei biztosítják a hatósági feladatok egy részét, mely közelmúltban átalakított közigazgatási rendszer tovább fejlődik és a későbbiekben méginkább a járási hivatalok látják el a járás településeinek közigazgatási feladatait.

Mezőtúr Várossal közös önkormányzati hivatal Mezőhék község hivatala, ezért közigazgatásilag Mezőtúrral szoros a kapcsolat.

Térségi szerepkör szempontjából a környező településekkel történő együttműködést szorgalmazni kell, ezen belül kiemelt cél a turisztikai együttműködés fejlesztése, a turisztikai attrakciók kiegészítése, a turisztikai kínálat színesebbé tétele. Kulturális együttműködés szempontjából a szomszédos településekkel közös rendezvénysorozatok szervezése, többhelyszínes kulturális események szervezése bővítheti a turisztikai kínálatot.

- ***Gazdaság szempontjából:***

A település potenciálisan legnagyobb gazdaságfejlesztési lehetősége és kitörési pontja a mezőgazdaság és állattenyésztés fejlesztése, valamint gazdasági telephelyek, üzemek létrehozása. A településen több nagyobb meglévő állattartó és mezőgazdasághoz kapcsolódó termékfeldolgozó telep mellett kisebb gazdasági telephelyek is találhatóak. Gazdasági szempontból meghatározó a VitalEggs Kft állattartó telepe. A külterületi állattartó telep az elmúlt években jelentős korszerűsítést, fejlesztést valósított meg.

A település elsődleges feladata a gazdaságfejlesztéssel együtt a munkahelyteremtés, mely egyrészt a helyben meglévő mezőgazdasági vállalkozások fejlesztéseivel munkahelyteremtésével, másrészt az újonnan letelepülő vállalkozások munkahely teremtésével biztosíthatók.

- ***Társadalmi szempontból:***

A település célja a lakosságmegtartás, mely elsődlegesen a születések számának növelését, a fiatalok letelepedésének ösztönzését, továbbá a bevándorlást jelenti. Mezőhék esetében a legnagyobb vonzóerő, a nyugodt, falusias környezet, a jó közbiztonság, az összetartó közösség, a rendezett településkép. A kedvező népesedési folyamatok elérhetők a helyi munkahelyteremtéssel, a helyben foglalkoztatottak számának növelésével, a lakókörnyezet fejlesztésével, a település további letelepedést ösztönző juttatásaival, a környező települések munkahelyeinek gyors megközelítésével. A helyben maradáshoz a szociális védőháló is erősítheti a családgondozással, továbbá a felnövekvő nemzedék megfelelő oktatási intézményekben történő elhelyezésével. A rendezett, kulturált településkép, megfelelő településközponttal is hozzájárulhat a település fejlesztéséhez, a népességmegtartáshoz. Hozzá tartozik az identitástudat növelése, mely jelenti a helyi hagyományok őrzését és a kulturális hagyományok ápolását.

- ***Táji, természeti szempontból:***

Mezőhék legnagyobb természeti értéke a nagyterjedésű egybefüggő mezőgazdasági területek. A külterület védett növény és állatvilága megőrzését hosszútávon biztosítani kell. Lehetőség szerint meg kell ismertetni a védett állat és növényfajokat és a

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

természetközeli és a vadász turizmust is támogatni kell. A település rendezvényekkel, marketing tevékenységgel népszerűsítheti a turizmust. Fel kell készülni a klímaváltozás hatásainak megakadályozására, ennek érdekében vissza kell szorítani a gépjármű használatot, és a fűtés környezetkímélő módjait kell választani, az alternatív fűtési módot minden közintézményre ki kell terjeszteni, valamint a lakóterületeket is be kell vonni. A napelemes energiahasználatot preferálni kell mind az intézményeknél, mind a magántulajdonú épületeknél.

• *Épített környezeti szempontból:*

A településképi arculati kézikönyv elkészítésével a helyi arculat meghatározása, megőrzése, a település épített, környezeti értékeinek feltérképezése, a településképi rendelettel a helyi művi értékének védelem alá helyezése, továbbá pályázatok révén a közintézmények és lakóingatlanok értékőrző felújítása kiemelt feladat.

Mezőhék jövőképe az elkövetkezendő 20 évben:

- A településen a népesség száma növekszik, rendezett településképpel, nyugodt lakókörnyezetével vonzóvá válik a betelepülőknek
- A lakosság korösszetétele javul, a felnövekvő generáció jelentős számot képvisel
- Magas színvonalú lakókörnyezet alakul ki a kulturális, táji értékek fenntartható hasznosításával.
- A zöldfelületek revitalizációja megvalósul.
- Az orvosi rendelő és szolgálati lakás korszerűsítése megtörténik
- Különböző szűrőprogramok rendszeresek
- Az idősek, nyugdíjasok szabadidő eltöltési lehetőségeinek kiszélesítése megvalósul
- A rászorultakkal való fokozottabb gondoskodás létrejön
- A házi segítségnyújtás, valamint a szociális étkeztetés hatékony és takarékos működtetése biztosítottá válik a minőségbiztosítás jegyében.
- Az óvodai eszközök korszerűsítése megvalósul
- Az intézmény dolgozóinak szakmai képzése megvalósul, az SNI-s gyermekek megfelelő ellátása érdekében
- Színvonalas települési rendezvények szervezése történik
- Megvalósul a faluház és a falumúzeum
- A faluházon belül különböző népi programok megvalósítása megtörténik
- Magánszálláshelyek jönnek létre
- Működő klubok támogatása megvalósul
- A sportpálya és tenszypálya felújítása megtörténik
- Helyi termékek helyben történő feldolgozása megvalósul
- Termelői piac jön létre
- A Polgármesteri Hivatal és Művelődési ház energetikai korszerűsítése megtörténik, valamint meglévő berendezéseinek fejlesztése megvalósul
- Polgármesteri Hivatal tetőfelújítása megvalósul
- Óvoda és iskolaépület fűtéskorszerűsítése megvalósul
- A kereskedelmi ellátás fejlesztése új egységekkel megtörténik

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- Az elfojtott termálkút hasznosítása megtörténik, fejlesztési lehetősége megvalósul
- A bel- és külterületi utak folyamatos karbantartása, a meglévő aszfaltos utak felújítása megtörténik
- A Köztársaság, Petőfi út szilárd burkolatot kap
- Vívezeték rendszer cseréje megtörténik
- Jó minőségű, iható víz biztosítása bel- és külterületen
- Bel- és csapadékvíz elvezető rendszer megvalósul
- A játszótér folyamatos karbantartása megtörténik, újabb játszószerekkel bővül
- Járdák felújítása megvalósul
- Információs táblák kerülnek elhelyezésre
- Telekommunikációs eszközök felhasználói szintű megismertetése a lakossággal tanfolyam keretében megvalósul
- a fiatalok élet- és közösségi terének minél teljesebb biztosítása létrejön
- a felsőoktatási intézményekben továbbtanulók, szociálisan rászorulókat támogató a Bursa Hungarica ösztöndíjrendszeren keresztül válik biztosítottá
- A fiatalok aktív bevonása a közösségi kulturális életbe megvalósul
- A település arculatának, küllemének javítása a turisztikai vonzás fokozása érdekében megtörténik
- Településközpont parkosítása, virágosítása létrejön
- Testvér települési kapcsolat kialakítása megvalósul
- Új munkahelyek jönnek létre
- Helyi vállalkozások segítése megtörténik
- A külterületi állattartó telepek fejlődnek, újabb telepek alakulnak ki
- Idegenforgalmi fejlesztés valósul meg
- A település önfenntartási törekvései megvalósulnak, az energiahordozók kiváltása megtörténik, az élelmiszer helyben történő megtermelése és feldolgozása biztosított.
- Új ipari létesítmények jönnek létre, melyek környezetbarát technológiákat alkalmaznak.
- A külterületi állattartó telepek működnek, telephelyen belül minőségi fejlesztést végeznek
- A közbiztonság továbbra is megfelelő
- Az idősek számára jelzőrendszeres segélyhívás működik
- Utcaképek minőségi fejlesztése megvalósul új utcanév táblákkal és utcabútorokkal
- Településközpont rehabilitáció keretében meglévő parkok felújítása, újak létrehozása
- A temetőhöz vezető út szilárd burkolatának kiépítése és a bejárási lehetőség megoldódik
- Tanyabejárók állapotának javítása megtörténik
- Térfigyelő kamerarendszer megvalósítása
- nyilvános wifi (free wifi) biztosítása
- Buszjáratok igényekhez igazítása, buszvárók korszerűsítése
- Felújított kápolna karbantartása, környezetrendezése
- A rekultivált régi hulladéklerakó környezetének folyamatos karbantartása, rendezése
- Szabadtéri sporttevékenységhez fitnesspark megvalósítása
- Igény esetén tanyák villamosításának segítése
- Ifjúsági szálláshely kialakítása
- A lakosság minőségi, olcsó magyar élelmiszerrel, termékekkel való ellátását segítő hálózat eszközigényeinek megteremtése.

1.2. A település jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Mezőhék Jász – Nagykun – Szolnok megye déli részén, a Szolnok – Turi Sík kistáj területén, Békés megye határához viszonylag közel fekszik.

A településhez levő legközelebbi városok:

Martfű, Tiszaföldvár, Törökszentmiklós, Kunszentmárton, Mezőtúr, Békés megyéből pedig Szarvas.

Szolnok Martfűn keresztül közelíthető meg közúton. A település nem rendelkezik vasútvonallal.

A település igazgatási területének szomszédai:

- északon: Kétpó, Kengyel,
- keleten: Mezőtúr,
- nyugaton: Martfű, Tiszaföldvár
- délen: Mesterszállás, Öcsöd

Mezőhéknek kistérségi kapcsolatok terén Mezőtúrral, Martfűvel és Tiszaföldvárral szorosabb az együttműködése. A település tagja a Mezőtúri Többcélú Kistérségi Társulásnak.

A település intézményellátottsága a mezőtúri, martfűi és tiszaföldvári oktatási, egészségügyi, kereskedelmi, szolgáltató intézmények igénybevételével biztosított. a közép és felsőfokú ellátás részben szolnoki intézményekkel biztosított.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Elhelyezkedése térkép (forrás: googlemaps)

A település jövőképe a megyei fejlesztési dokumentumokkal összhangban áll.

A Parlament 2013. decemberében elfogadta az új Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK). Az 1254/2012 (VII.19.) Korm. határozat alapján

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

4.11 Jász-Nagykun-Szolnok megye

POZICIONÁLÁS

A megye sajátos térszerkezeti törésvonalon fekszik az Alföld közepén. A főváros vonzásába tartozó Jászság és Szolnok térsége fejlődő a versenyképes iparágak koncentrációja miatt, míg a tiszántúli részeken elmaradott, periférikus térségek alakultak ki. A nagytérségi és környezeti adottságok hasznosításának akadálya a gyorsforgalmi úthálózat hiánya és a közúthálózat romló állapota. A kedvező adottságokon alapuló mezőgazdasági termelés csökkenő volumenű, de javuló minőségű. A közelmúlt nagy beruházásai csökkentették a megye árvízi veszélyeztetettségét. A Tisza adta lehetőségek kihasználatlanok, a turizmus kínálata csak néhány településen bővült. A 2000-es évek folyamatos GDP növekedése 2009-ben tört meg, 2010-ben pedig már csökkenés volt tapasztalható. A népesség erősen fogy, a fiatalok körében pedig nő a romák aránya. A foglalkoztatottak száma csökken, a munkanélküliség növekszik, de ezek a trendek az országos átlagnál kedvezőbbek. A bérek elmaradnak a hazai átlagtól, a foglalkoztatási szerkezet stabil. Közüzemi infrastruktúra fejlődése dinamikus, a humánszolgáltatások kapacitása és igénybevétele összhangban van.

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- Erőteljes kapcsolódás a fejlődő fővárosi térséghez és M1-M5 tengelyhez a gyorsforgalmi utak (M4, M8, M44) kiépítése, a közút- és vasúthálózat fejlesztése, az innováció és a gazdasági együttműködés bővítése által.
- Versenyképes megye kialakítása Szolnok térsége súlyának növelésével, a Jászság új minőségű fejlesztésével, a Tiszántúlon új növekedési pólusok kialakításával és a Tisza-tó kiemelt kezelésével.
- Az agrárium együttműködésen alapuló megújítása a tájfenntartó kapacitás növelése és a termelés bővítése érdekében.
- Kiegyensúlyozott Tisza-mente és kultúrtájak hálózata létrejöttének előmozdítása összehangolt vízügyi, környezetvédelmi, energetikai, turisztikai és vidékfejlesztéssel.
- A népességmegtartó képesség növelése a foglalkoztatási lehetőségek bővítése, a képzettség és az egészségi állapot javítása, a felsőfokú oktatás fejlesztése és az infrastrukturális felzárkóztatás folytatása segítségével.
- A leszakadó térségek és társadalmi csoportok felzárkóztatása a foglalkoztatási, infrastrukturális, intézményi, társadalmi és kulturális feltételek biztosításával.

Forrás: Magyar Közlöny 2014. 1. száma, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót (OFTK). Az 1254/2012 (VII.19.) Korm. határozat alapján.

Az Országos Területfejlesztési Koncepcióval összhangban elkészült és jóváhagyásra került Jász – Nagykun - Szolnok Megye Területfejlesztési Koncepciója.

A 75/2014. (VIII.29.) számú Közgyűlési határozat hagyta jóvá Jász - Nagykun - Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2014 - 2020 dokumentumot.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A 2030-ra vonatkozó jövőkép, a következő:

VÁLTOZATOS EGYENSÚLYOK ELTÉRŐ UTAKON Budapest és az európai fejlődési folyosó erőterében, a Tisza-völgy súlypontjában hét szomszéd megyéhez kapcsolódva

A Konceptió az alábbi célrendszert fogalmazta meg:

ÁTFOGÓ CÉLOK 2030		
A1. ERŐTELJES KAPCSOLÓDÁS A MAKROGAZDASÁG FEJLŐDÉSI TENGELYEIRE A megye a Budapest metropolisz-térség dinamikusan urbanizálódó külső gyűrűjének részévé, illetve haszonélvezőjévé válik	A2. VÁLTOZATOS KULTÚRTÁJAK DINAMIKUS EGYENSÚLYA Kialakulnak a globális társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes vidék társadalmi, intézményi, tájszerkezeti feltételei	A3. EGÉSZSÉGES, KÉPZETT LAKOSSÁG, EGYÜTTMŰKÖDŐ TÁRSADALOM A megyében fennmaradnak és dinamikusan bővülnek a tudás-és hálózattársadalomba való bekapcsolódás terén elért eredmények, és kialakulnak a munkaerőpiacra jutásban korlátozott csoportok bekapcsolódásához szükséges feltételek

STRATÉGIAI CÉLOK 2014 - 2020				
Területi célok				
T1. Szolnok nagyvárostérség pozíciójának megerősítése a Bécs-BudapestBelgrád fejlődési tengely és a Tiszavölgy térrendszereiben	T2. Az ipari agglomeráció városiasságának erősítése és a gazdaság diverzifikációja a Jászságban	T3. Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben	T4. Tiszazug és Körös mente pozíciójának és önfenntartó képességének javítása	T5. Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése

Specifikus célok			
S1. A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása	S2. Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése	S3. Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása	S4. A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

			felszámolása

Horizontális célok			
H1. Hálózattársadalom kiépülése: Az önszerveződés és együttműködés erősítése, társadalmi növelése	H2. Hozzájárulás az országos megújuló energiahasznosítási arány és energiahatékonyság növeléséhez	H3. Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti-intézményi feltételek javítása	H4. A foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensében

Területi célok és kijelölésük indokoltsága Jász-Nagykun-Szolnok megye Alföldön belüli sajátos elhelyezkedéséből, sokoldalú, de kitüntetett irányoktól mentes kapcsolatrendszeréből, területének megosztottságából és egyes térségeinek markánsan eltérő identitásából és fejlődési folyamataiból adódóan a Konceptió bár 2030-ra közös célt irányoz elő a megye egésze számára, azonban a megye öt különböző térsége számára külön területi célokat jelölt ki. Ezen öt területi cél (és négy specifikus cél) vezet a 2030-ra felvázolt jövőképhez: *A mainál ellenállóbb, az egyre összetettebbé és kiszámíthatatlanabbá váló kihívásokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes új egyensúlyi helyzetek kialakulásához, melynek révén a megyében élők életminősége, képzettségi szintje, önbizalma, a társadalom tagjainak egymásba és a jövőbe vetett bizalma markánsan javul.*

Területi célok:

T1. Szolnok nagyváros-térség pozíciója megerősödik a Bécs – Budapest - Belgrád fejlődési tengely és a Tisza-völgy térrendszereiben Szolnok nagyváros-térsége megyén belüli és szomszédos megyékhez, illetve Budapesthez való kapcsolódásával erősödik a város makrotérségi szerepköre, elsősorban az elérhetőség javításán keresztül. Szolnok ez által betölti „csapágyváros” szerepét a térségben, így Kecskeméttel közösen a Tisza pólusvárosa lesz. Szolnok kormányzati, oktatási, kulturális és egészségügyi, valamint kísérleti és K+F központként funkcionál térsége számára (FVT), a Szolnok – Törökszentmiklós – Martfű háromszög országos szintű kisközponttá válik. Szolnokon indul el az alkalmazkodó integrált vízgazdálkodás oktatása a Tisza-térségében.

T2. Az ipari agglomeráció városiasságának erősítése és a gazdaság diverzifikációja a Jászságban A Jászság élhetőségének és elérhetőségének javítása révén vonzó környezetet jelent a lakosság számára, különösen a város-vidék kapcsolatrendszer kiépítésén keresztül. A gazdaság ágazati és szerkezeti diverzifikációja hatására a KKV-szektor hálózatosodásával, nagyvállalatokhoz történő kapcsolódásával a térség vonzóvá válik a befektetők számára.

T3. Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben A tiszántúli mezővárosi térség megyehatáron is átnyúló, diverzifikálódó, egymással kooperáló hálózattá alakul, valamint kapcsolódása Szolnokhoz erősödik. A Karcag – Kunmadaras – Tiszafüred vonal zöldgazdasági térséggé, illetve Karcag felsőfokú oktatási-képzési és a mezőgazdasági K+F központtá fejlődik. A mezővárosi örökség megismertetése,

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

turisztikai szempontú hasznosítása színesíti a térség kínálatát. A Tisza vízrendszere a térség fő turisztikai szervezőerejévé válik, a meglévő termálfürdőkre épülő turisztikai kínálat minőségi szolgáltatásokkal bővül, illetve a térség életminőségének összehangolt javulását is szolgálja.

T4. Tiszazug és Körös mente pozíciójának és öfenntartó képességének javítása A térség települései együttműködésen alapuló településhálózatot alakítanak az elérhetőség javuló lehetőségein keresztül. A Tisza, mint ökosztráda jelenik meg a térségben, mely a szabad vállalkozási zónákkal kiegészülve biztosítja a kistelepülések felzárkózását. Komplex tájgazdálkodási együttműködések alakulnak ki Tiszaföldvár-Tizsakécske várospár, illetve Nagyrév, Tiszainoka, Cibakháza térségében. A tanyák fejlődési pályára állnak Békés megyei kapcsolataik további erősítésével, míg a Körös mentén közös turisztikai összefogás valósul meg. Mezőtúr iskolavárosi és térszervező, elosztó szerepe megerősödik és várostérségét összekapcsolja a szomszédos nagyvárosokkal.

T5. Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése A Tisza mentén komplex természeti-társadalmi- infrastrukturális-gazdasági viszonyrendszer jön létre, melyre felfűződnek a térség települései és a központi szerepkörű pólusai. Az ártéri tájgazdálkodás térségspecifikus, sajátos kezelésszerű területe alakul ki. A Tisza-menti kisváros-párok válnak a helyi fejlesztések motorjává, szervesen kapcsolják magukhoz a környező kistelepüléseket, akikkel kölcsönhatásban élnek.

Stratégiai specifikus célok :

S1. A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása.

A lakosság képzettségi szintje jelentősen javul, a megyei koordináció megteremti a keresletre reagáló kínálat összhangját. Az integrált szemlélet és megfelelő szaktudás mellett idegen nyelvi és informatikai kompetenciákkal rendelkező lakosság megfelelően támogatja a megyei gazdaság diverzifikációját. Vízgazdálkodáshoz és komplex tájhasználatához kapcsolódóan növekszik a vízgazdálkodásban, tájgazdálkodásban, környezettudatos gazdálkodásban jártas szakemberek száma. A lakosság egészségi állapota javuló tendenciát mutat az egészségfejlesztés, egészség tudatos életmódra nevelés, az ellátás színvonalának és elérhetőségének javítása eredményeként.

S2. Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése.

A hagyományokon alapuló agrárvertikum a hozzá kapcsolódó feldolgozóiparral együttműködve jelentősen erősíti hazai és nemzetközi pozícióit, versenyképessége növekedésnek indul az agrárgazdálkodás folyamatos fejlesztése révén, melynek hatására vonzó tényezővé válik a befektetők számára. A klímaváltozás negatív hatásaira választ adó beavatkozások (árvíz-, belvíz- és aszály kockázat) az agrárium termelékenységét erősítik, mely a megújuló energetikai beruházásokkal kiegészülve jelentős jövedelemtermelést, illetve a pozíciók stabilitását eredményezi.

S3. Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása.

A támogató intézményrendszer infrastrukturális feltételeinek, stabil finanszírozásának megteremtése a leszakadó, munkamegosztásból kikerült, ezért hátrányos helyzetű és sérülékeny társadalmi csoportok munkaerőpiachoz, alapvető szolgáltatásokhoz (oktatáshoz, kulturális szolgáltatásokhoz, szociális ellátáshoz) való hozzáférést szolgálja. A végrehajtásban érintett foglalkoztatási csoportok tevékenysége hozzájárul a

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

szegregátumokban élő csoportok társadalmi integrációjának megvalósításához, illetve az előregedő térségek demográfiai viszonyainak konszolidációjához.

S4. A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása.

A tudásalapú társadalom infokommunikációs kompetenciáinak és a hozzáférés feltételeinek megteremtése elősegíti a társadalom és a gazdaság megújulását. Az európai uniós elvárásoknak megfelelően rendeződik a felszíni és felszín alatti víztestek állapota a vízi közmű hálózatok korszerűsítésével és a hiányzó kapacitások kiépítésével. A táj terhelhetőségének megfelelő használat, annak teljesítőképességének és mozaikosságának növelése érdekében további tájhasználati beavatkozások mellett a klímaváltozás negatív hatásai is csökkennek. A közúti és vasúthálózati elérhetőség javítása hozzásegít a különböző célok kiteljesedéséhez.

Stratégiai horizontális célok :

H1. Hálózat-társadalom kiépülése:

Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése az együttműködés kultúrájának megteremtésével, a társadalmi kooperáció erősítésével a közösségépítés magasabb szintű szerveződések, hálózatok kialakulását eredményezi. A különböző programokban való társadalmi részvétel nemcsak az egyéni és közösségi érdekérvényesítés színtere lesz, hanem a partnerség építésével fontos visszacsatolás a döntéshozók felé, mellyel az egyes megoldások integrált módon, specifikusan valósulhatnak meg. A társadalom összefogása támogatja a gazdasági és társadalmi programok lebonyolítását, ahol az önkéntesség szerepe kiemelt jelentőséggel bír, hosszú távú hatást eredményezve a társadalmi tőke újratermelődésében.

H2. Hozzájárulás az országos megújuló energiahasznosítási arány és energiahatékonyság növeléséhez.

Jelentős megújuló energiapotenciáljának (geotermikus-, nap- és biomassza) hasznosításával a megye jelentős mértékben hozzájárul az országos vállalások teljesítéséhez. Az energiahatékonysági akciók megtakarítást eredményeznek, emelik a lakosság életszínvonalát és csökkentik a vállalkozások és települések költségeit, valamint az építőipar fellendítésében is közreműködnek. A klímaváltozás kockázataira való felkészülés jegyében hosszú távon a tudatformálás megkerülhetlenné válik.

H3. Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti intézményi feltételek javítása.

A környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság komplex módon, integrált megközelítésben valósul meg, ahol a legkisebb rossz elvének érvényesülése garantálja az erőforrások takarékos és felelősségteljes felhasználását. A környezet állapotának javítása, illetve szinten tartása mellett a társadalom és a gazdaság állapotának javulása várható el a beavatkozás eredményeképpen, míg súlyos állapotromlás esetében kompenzáció segít a feltételek javításában.

H4. A foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensében.

Komplex, integrált módon megvalósuló foglalkoztatási program a megye egészére vonatkozóan támogatja és felkarolja a munkahelyteremtésre és –megtartásra vonatkozó lehetőségeket. A tartós foglalkoztatás stabilitásának megteremtése minden területen

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

prioritásként jelenik meg. A foglalkoztatás szempontjából különösen fontos aktív korú népesség (20-64 éves korosztály) munkaerőpiaci helyzete dinamikusan javul, mely szinergiára épülve a megye versenyképessége és élhetősége is fokozatosan erősödik.

Gazdaságfejlesztés:

A prioritás Jász-Nagykun-Szolnok megye ipari-gazdasági-logisztikai potenciálját erősíti, melynek hatására a térség erőteljesebben kapcsolódik a Budapest nagyvárostérséghez. Elsősorban a meglévő, előző években kiépített ipari-gazdasági bázisokkal és infrastruktúrával, valamint termelési-szakmai hagyományokkal rendelkező foglalkoztatási központok (Szolnok-Törökszentmiklós - Martfű térsége, Jászság, Mezőtúr-Tiszazug) további megerősítése, üzleti környezetének és humán erőforrásának speciális, térségi igényekre szabott kialakítása valósul meg, így járulva hozzá a hatékonyabb és magasabb hozzáadott értékű termelés kialakításához, melyek hatásaként a térség bekapcsolódik a globális termelési rendszerbe, különösen a beszállítói hálózatok révén. A Szolnok-Kecskemét közötti együttműködés további erősítésével közös ipari agglomerációs zóna alakul ki, kihasználva a két város ún. „csapágyváros” szerepét. A prioritás keretében a kis- és középvállalkozások versenyképességének és gazdasági stabilitásának megerősítése áll a vállalkozások infrastrukturális, technológiai háttérének fejlesztésével. A képzési rendszer optimalizálása, a lakosság képzettségi szintjének emelése, modern kompetenciákkal való szélesítése a gyakorlóhelyek kialakításával és a hiányszakmákra fókuszáló képzések ösztönzésével növeli a foglalkoztatottságot.

A megyében működő vállalkozói szektor megerősödését hátráltatják a beszűkült piaci kapcsolataik, ismertségük hiánya. A termelési színvonal minőségbiztosítása, versenyképes menedzsment foglalkoztatása a beszállítói, illetve nemzetközi piaci bekapcsolódás egyik alapfeltétele. Ezen feltételek javítása érdekében szükséges a minőség- és vállalatirányítási rendszerek kiépítése. A piaci lehetőségek bővítése érdekében komplex befektetés ösztönzési programok megvalósítására kerül sor. A beavatkozás ennek érdekében támogatja a vállalkozás-fejlesztéssel és befektetés ösztönzéssel foglalkozó szervezetek tevékenységét, célzott programok megvalósítását (befektetés ösztönzés, vállalati arculattervezés, marketing tevékenység, vállalati alsó és magas szintű tanácsadás, innovációs szolgáltatások, szellemi tulajdonvédelem biztosítása) Jász-Nagykun-Szolnok megye gazdasági-ipari diverzitásának növelése, valamint a kapcsolatok bővítése érdekében. A beavatkozás támogatja továbbá a megyei vállalkozás- és befektetés ösztönzés eddigi módszereinek megújítását, az operatív intézményrendszer kiépítését, valamint kapcsolódásának biztosítását az országos vállalkozás- és befektetés ösztönzési szervezetek tevékenységéhez.

A beavatkozás a jelenlegi és várható gazdasági igényeknek megfelelő hiányszakmákra fókuszáló képzési struktúra kialakítását ösztönzi, mely a megyei gazdaság versenyképességét, egyes esetekben a speciális munkaerő hiányát kezeli. A beavatkozás segíti a megye munkaképes korú (aktív) lakossága képzettségi szintjének emelését, megfelelő munkaerőpiaci orientációját, integrációját, melynek eredményeképpen a lakosság mind nagyobb része válik a munkaerőpiac aktív szereplőjévé. A lakosság képzettségi szintje és kompetenciái kevésbé felelnek meg a megyében termelő vállalatok által igényelt elvárásoknak. A beavatkozás támogatja a termelői igényeknek és keresletnek megfelelő szintű szaktudással rendelkező munkavállalók képzését, az eddigi nyújtott képzési paletta megújítását, a nem formális és informális képzési lehetőségek bővítését, mellyel elősegíti a lakosság több lábbon állását, a

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

munkaerőpiacról eddig távolmaradók integrációját és orientációját, javítva megyei foglalkoztatás szintjét. A munkavállalók továbbképzése, speciális ismeretekkel történő bővítése, valamint a munkanélküliek át- és továbbképzése szorosan illeszkedik a beavatkozás céljaihoz. A beavatkozás a megyehatáron átívelő felsőoktatási együttműködések kialakulását, további erősödését is támogatja (pl. Kecskeméti Főiskola).

A megyében található turisztikai attrakciók infrastruktúrájának fejlesztése, többek között a helyi természeti és épített örökségi értékek feltárása, a természeti látnivalók, történelmi és épített örökség, múzeumok, templomok, helyi és országos védeltséget élvező értékek felújítása, az értékek kibontakoztatása, bemutathatóvá tétele, renoválása, turisztikai programcsomagok és útvonalak összeállítása, marketingelemeinek kiépítése, valamint a kapcsolódó szolgáltatások bővítése a desztinációk kínálatának színesítését eredményezik. A beruházások keretében a fogadó környezet és feltételek megújulása, a kínálat bővülése is hozzájárul a turisztikai potenciál erősítéséhez, a szezonális csökkentéséhez, a turisták tartózkodási idejének növekedéséhez, melyek jelentős munkaerőpiaci bővülést eredményeznek, mely különösen a perifériális fekvésű térségek lakossága számára teremti meg a munkaerőpiaci orientáció lehetőségét.

A megyében található gyógy- és termálfürdő eddig kevésbé kiaknázott lehetőségeinek erősítését szolgálja. A gyógy- és termálfürdők infrastrukturális fejlesztése, a fogadási feltételek javítása és vonzó, a szabadidő kellemes eltöltésére ösztönző környezet kialakítása (fürdők teljes körű felújítása, medencék építése, bővítése, modernizálása, a fogadóépület rekonstrukciója, élményelemekkel történő színesítése, közösségi tereinek felújítása) kiegészül az intézmények kizárólag egészségügyi finanszírozás által nem elszámolható szolgáltatási körének bővítésével. A beavatkozások elősegítik a turisztikai szezon megnyújtását, a tartózkodási idő növekedését és a térségbe érkező vendégek számának emelkedését. Emellett a fürdők komplex energetikai célú fejlesztése a fenntarthatóságot szolgálják

A megye mozaikos, viszonylag érintetlen környezetének természetközeli adottságaira építő azokat megőrző turisztikai vonzerejének, illetve infrastrukturális háttérének kiépítésével szolgálja a térség látogatottságának növekedését. A Tisza megyét érintő szakaszának és a Tisza-tó egészének komplex fejlesztése, a holtágak rekreációs célú vízrendezése, az egyediséget bemutató ökopark és látogatóközpont, kerékpárút hálózattal összekötött ökotúrák és tanösvények kialakítása szintén hozzájárul a szezonális csökkentéséhez, a turizmus jövedelemtermelő és foglalkoztatás bővítő képességének erősítéséhez

Jász-Nagykun-Szolnok megye agráriumi adottságai kedvezőek, viszont az elmúlt időszakban érvényesülő negatív tendenciák rámutattak az ágazatok hiányosságaira, a fejlesztések szükségességére, több ágazat esetében (pl.: állattenyésztés, halgazdálkodás, szántóföldi növénytermesztés) a termelési volumen visszaesése figyelhető meg.

A beavatkozás támogatást nyújt a feldolgozóipari vállalkozások telephelyeinek kialakítására, az infrastrukturális bázis bővítésére. A feldolgozóipari vállalkozások termelési folyamatainak korszerűsítése, eszközállományuk javítására irányuló fejlesztések és gépbeszerzések, járműparki fejlesztések valósulnak meg. A beavatkozás fontos elemét képezik a technológiai fejlesztések, melyek elősegítik az új termékek bevezetését, ugyanakkor a magas hozzáadott értéket jelentő egészséges termékek előállítását is. A beavatkozás ösztönözi kívánja a nemrég bezárt élelmiszeripari üzemek (pl. törökszentmiklósi malom) újraindítását, továbbá az új üzemek alakítását is. A fejlesztések hatására a megyei hagyományokon alapuló agrár- és élelmiszer-feldolgozó vállalkozások új, korszerű, magas hozzáadott értéket képviselő

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

termékek gyártására lesznek képesek, erősödhet piaci helyzetük, a helyi gazdaság felélénkül. A fejlett infrastrukturális háttérnek és a helyi adottságoknak köszönhetően a térség befektetőket vonz, ami hozzájárul a foglalkoztatás bővüléséhez.

A megyei hagyományokon alapuló állattenyésztési vertikum kialakításához kapcsolódó tevékenységeket és infrastrukturális beruházásokat támogatja. A támogatások fontos részét képezik az állattenyésztéshez kapcsolódó szereplők, helyi termelők és vállalkozások hálózatosodásának elősegítése. E beavatkozás keretében az állattartó telepek infrastruktúrájának fejlesztése, modernizálása, továbbá a feldolgozás korszerűsítésére irányuló kapacitásnövelések és technológiai fejlesztések valósulnak meg. A beavatkozás lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termelésből és állattartásból származó melléktermékek energetikai célú újrahasznosítására (biogáz, biomassa). A fejlesztések eredményeként kialakul egy fenntarthatóan fejlődő állattenyésztési vertikum versenyképes vállalkozói bázissal a megyében, valamint növekszik az ágazat tőkevonzó képessége.

Jász-Nagykun-Szolnok megye jelentős természeti értékekkel rendelkezik, kiemelkedő a termőterületek adottsága, ezen belül magas a mezőgazdasági területek aránya, mely a megye agrárpotenciálját erősíti. A táji diverzitást és a védett területek sokasága is bővíti. A megye országosan is fontos vízbázisokkal rendelkezik mind a felszíni, mind a felszín alatti víztestekre vonatkozóan, melyek közül a Tisza és a Tisza-tó, valamint a Körös és Zagyva emelhető ki a termálvízkinccsen kívül. A megújuló energia termelésében is komolyabb potenciál használható fel, a termálvíz mellett a nap- és szélenergia kiaknázásában történtek előrelépések. Az éghajlat szélsőségeinek gyakoribbá válása a vízjárás kiszámíthatatlanságát, szélsőséges eseteit eredményezi, mely a vízhiányos és vízbő időszakokban fellépő problémák kezelését teszi szükségessé. A vízgazdálkodási infrastruktúra jelenleg nem képes feladata ellátására, fejlesztése mindenképpen szükséges.

A megye energiatermelésében a megújuló és alternatív energiahordozók felhasználásának növelésére, továbbá célul tűzi ki a korszerű hulladékgazdálkodás kiépítését, amely csökkenti a lerakott hulladék mennyiségét és egyben növeli a hulladékok újrahasznosítását.

A klímaváltozás káros hatásainak és Magyarország energiatülszórásának csökkentése érdekében a beavatkozás keretében megvalósuló programok a különböző megújuló- és alternatív energia termelését, részarányának növekedését szolgálják. A megyében magas a napsütéses órák száma, ami lehetőséget biztosít a napenergia erőteljesebb kihasználására. A mezőgazdasági termelés hatására képződött biomassa (energiatermelési céllal ültetett növények, ill. mezőgazdasági hulladékok) pedig a biomassa tüzelésű erőművi felhasználást alapozhatja meg a szükséges kapacitások kiépítésével, ill. a meglévők átalakításával, fejlesztésével. A beavatkozás ezen fejlesztések megvalósulását támogatja. A megye jelentős termálvíz kapacitással rendelkezik, melynek hasznosítására több megoldás és módszer is kidolgozásra került, különösen a gyógy- és termálfürdők esetében indokolt ezen energiaforrásra való átállás, valamint a mezőgazdasági termelők, telepek, kisebb üzemek, illetve a kertészeti vertikum jelenik a potenciális felhasználók között. Szélenergia termelésében eddig kisebb kapacitások épültek ki a megyében, ezek további bővítése szükséges.

A térségi vonzásközpontok feladataik ellátása, funkcióik megerősítése és új funkcióik kialakítása érdekében infrastrukturális beruházásokat (épületek, utak, járdák, zöldfelületek, közösségi terek stb. építése, felújítása), és azokhoz kötődően tartalmi fejlesztéseket (pl. helyi

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

identitást, közösségformálást erősítő akciók, programok, rendezvények, szemléletformáló kampányok) valósíthatnak meg. Ezek révén a helyi és ellátott lakosság, a befektetők és a turisták számára is vonzó, biztonságos és szolgáltató településközpontok alakulnak ki. A beavatkozás keretében tervezett fejlesztések hozzájárulnak a népesség aktív és egészséges életmódjának teret nyújtó közösségi infrastruktúra kialakításának, a települési környezet integrált és környezettudatos megújításának (pl. közterület rehabilitációk) is.

A települések (városok és községek) egyes társadalmi, fizikai, gazdasági szempontból is leszakadó, vagy leszakadással fenyegetett településrészei fizikai állapotának javítását, lakosságának életkörülményeit, alacsony foglalkoztatási színvonalának emelését célzó programokra van szükség. Ezen programok keretei közt a településrészek köz-, gazdasági-, szolgáltatási és egyéb funkciókkal való ellátottságát emelő infrastrukturális beavatkozások (épületek, utak, járdák, zöldfelületek, közösségi terek stb. építése, felújítása) és ezekhez kötődő tartalmi, a leszakadást csökkentő, kohéziót, köz- és közlekedés-biztonságot, zöldfelületet növelő fejlesztések, akciók, programok megvalósítása lehetséges e beavatkozás keretei közt. Ezen komplex, infrastrukturális és soft elemeket ötvöző fejlesztések egymás hatását erősítve járulnak hozzá a lakosság szegregálódása és a településrész leszakadása enyhítéséhez.

A prioritások terén a Jász – Nagykun – Szolnok Megyei területfejlesztési Program nevesíti a vállalkozás és befektetés ösztönzést, a nagytérségi közlekedésfejlesztést, az alsórendű közúthálózati elemek fejlesztését, az agrár – és élelmiszerfeldolgozóipari vállalkozások fejlesztését, az állattenyésztés vertikumának fejlesztését, a szántóföldi növénytermesztés versenyképességének növelését, kertészeti vertikum kialakítását, megújuló és alternatív energiatermelést szolgáló fejlesztést, térségi vonzásoközpontok funkcióbővítő településfejlesztési programját.

Jász-Nagykun-Szolnok megye területfejlesztési elvei

Jász-Nagykun-Szolnok megye területfejlesztési koncepciójának elvrendszere az Európai Unió és a hazai elvek érvényesítését kötelezettségnek tekintve azokon túlmutató, a megye sajátosságaihoz igazodó elveket tartalmaz. A célhierarchia és prioritásrendszer felépítésének elveit és a megvalósítás elveit foglalja magában.

A célok kijelölése során négy alapelv érvényesült:

1. (jól) működő rendszerek, meglévő értékek továbbépítése, továbbfejlesztése, továbbgyűrűző hatásainak erősítése (pl. Jászság ipari potenciálja, agrárvertikum, országos jelentőségű turisztikai vonzerők, legjelentősebb térszervező központok, tájgazdálkodási innovációs bázis, felsőfokú szakképzés),
2. meglévő, de kihasználatlan térszerkezeti adottságok, területi, infrastrukturális, munkaerő kapacitások, tudások, készségek hasznosítása (pl. Szolnok pozíciójának megerősítése a Bécs-Budapest-Belgrád és a Tisza-völgy térszereiben, emberi erőforrás fejlesztése),
3. a fejlődés alapfeltételét jelentő infrastrukturális, tudás- és készségbeli, szervezeti, intézményi, szemléletbeli hiányok felszámolása, mérséklése a reális lehetőségek figyelembe vételével (nagytérségi kapcsolatok, esélyegyenlőség megteremtését szolgáló intézmények,

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

integrált vízgazdálkodási infrastruktúra, info-kommunikációs infrastruktúra, együttműködés kultúrája, elérhetőség, szakképző intézmények),

4. a térség kihívásaira várhatóan adekvát választ adni képes jó gyakorlatok adottságokhoz illeszkedő alkalmazása és helyi innovatív megoldások kidolgozása (pl. Jászság városiasságának erősítése, Tisza menti „ökosztráda”, tájgazdálkodási kísérleti programok, Nagykunság zöldipari arculatának felépítése, tájgondnokság rendszere, örökséggazdálkodás szakemberképzése, a társadalmi felzárkóztatás megyei intézményi hátterének felépítése).

A területfejlesztés megyei elvei

A koncepció és stratégia kidolgozása és megvalósítása során, a fentiek felül, továbbá a Közös Stratégiai Keretről szóló európai parlamenti rendeletben foglalt és az OFTK-ban jóváhagyott, megvalósításra vonatkozó elvek közül kiemelten kezeli a megye a partnerségre és többszintű kormányzásra, valamint a fenntarthatóságra vonatkozó alapelveket.

Ezen túlmenően további három elv érvényesítése bír kiemelt jelentőséggel:

- **Dinamizáló, alkalmazkodó és válságkezelő stratégiák differenciált és összehangolt alkalmazása;**
- **Integrált területi megközelítésben rejlő lehetőségek legteljesebb kihasználása;**
- **A tervezést és megvalósítást kísérő folyamatos tanulás, kapacitásépítés és hálózatépítés elve.**

Mezőhék vonatkozásában áttételesen a következő területi célok relevánsak:

T-4 Tiszazug és Körös mente pozíciójának és önfenntartó képességének javítása

Nagyterségi kapcsolatokban rejlő gazdaságfejlesztési potenciál megerősítése, Körösmente - Tiszazug értékeiben rejlő jövedelemtermelő képesség növelése Tiszazug és Körös mente nagyterségi integrációja: M44, Mezőtúr - Túrkeve kapcsolata az M4-es gyorsforgalmi úthoz, Tiszaföldvár - Mezőtúr között kelet-nyugati út térségi feltáró szerepének erősítése, kapacitásfejlesztése; Mezőtúr - Szarvas közötti Körös híd, Csongrád - Csépa közötti Tisza - híd megépítése, azokhoz vezető utak felújítása, megerősítése, 146-os vasút korszerűsítése, elérhetőség javítása.

T-5. Tisza menti "ökosztráda" alrendszerének kiépítése

- Tájgazdálkodási mintaprojektek, a táji diverzitást és a turisztikai vonzerőt növelő fejlesztések megvalósítása a Tisza mentén
- Szociális fókuszú integrált tájgazdálkodás ösztönzése a Tisza menti kistelepülésekben

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Az Önkormányzat 2014-ben hagyta jóvá a 2014 - 2019. évekre vonatkozó gazdasági programját:

Gazdasági Program

Mezőhék Község 2014-2019

I. Bevezetés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 116. §-a rendelkezik a ciklusidőre szóló gazdasági program megalkotásának szükségességéről. A gazdasági program elkészítése a Képviselő – testület át nem ruházható hatásköre.

Ennek az elvárásnak szándékozik a Képviselő – testület e programjával eleget tenni, amelyben 2015 – 2019 évekre vonatkozóan rögzíti a községfejlesztés és a közszolgáltatások szervezésének fő irányait és az önkormányzat ezzel kapcsolatos célkitűzéseit.

A gazdasági program meghatározza azokat a fő célkitűzéseket, irányelveket, feladatokat, amelyet a költségvetési gazdálkodás során meg kell valósítani.

A program keretszabályozás jellegű, megvalósítása nagyban függ az önkormányzat külső környezetétől, az önkormányzat finanszírozási rendszerének alakulásáról.

A program kialakításánál fő szempont volt, hogy a megfogalmazott fejlesztési, feladat ellátási célok minél jobban feleljenek meg a lakossági elvárásoknak, igényeknek, miközben a törvényi, jogszabályi előírások betartása is biztosított legyen. A gazdasági programban megfogalmazott célkitűzések megvalósítása segítse a községünk fejlődését, az itt élők életszínvonalának emelését.

Nehéz kiszámítani mennyi belső és külső bevételi forrást tudunk bevonni a fejlesztésekbe, ennek ellenére kiemelt feladatnak tartjuk, a stabil önkormányzati gazdálkodás feltételeinek megteremtését, a kiegyensúlyozott, fejlesztéseket lehetővé tevő gazdálkodást.

Aktív, térségi szemléletű politikával el kell érünk, hogy a járás, a megye más önkormányzataival közösen kialakított projektek alapján eredményesen pályázzunk az elérhető EU-s és hazai forrásokra.

Minden területen élni kell a meghirdetett pályázati lehetőségekkel.

Fontosnak tartjuk, hogy településünk, a járás, a megye tovább fejlődjön.

II. Pénzügyi helyzet, gazdálkodásunk pénzügyi politikája

A vagyoni helyzet

Az önkormányzat vagyona a 2014. év végi zárómérleg alapján 377.734.-eFt

Törekedni kell a meglévő vagyon megőrzésére, gyarapítására.

Teljessé kell tennünk az ingatlanvagyon kataszteri nyilvántartást.

A pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyi helyzete jelenleg stabilnak mondható, hitelállománya nincs.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Működési hiányt évek óta nem tervezünk.

Kiadásainkat továbbra is a lehető legkisebb szinten kell tartanunk, miközben a bevételeinknél minél több saját bevétel illetve pályázati forrás bevonása szükséges a fejlesztési elképzeléseink megvalósításához.

A gazdasági program anyagi forrásának megteremtése:

A gazdasági program meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében az Önkormányzat a következő feladatokat rögzíti:

- Figyelemmel kell kísérni a költségvetési támogatási rendszert, és törekedni kell a támogatási rendszer által kiemelt támogatásban részesített feladat ellátási módok megvalósítására, amennyiben azok összhangban hozhatók az önkormányzat elképzeléseivel. (A feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a legkedvezőbb támogatást kapja).
- Meg kell teremteni az önkormányzat sajátos bevételeinek növelési lehetőségét.
- A helyi adópolitikánk alakításánál figyelembe vesszük a vállalkozások és a lakosság teherviselő képességét, érvényesítjük a vagyonarányosabb teherviselés elvét, miközben meg kell tennünk a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy javuljon az adófizetési morál.
- Az önkormányzat áttekinti meglévő vagyontárgyait, azok hasznosítási módját, lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Ennek megfelelően javaslatot kell kidolgozni a vagyontárgyak hasznosítására (bérbeadás), az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- Törekedni kell a pályázati lehetőségek kihasználására, a lehető legtöbb pályázati forrás megszerzésére.
- Hitelfelvételre csak indokolt esetben és csak a fejlesztések megvalósításához kapcsolódóan kerüljön sor.

II. Gazdálkodás, fejlesztési elképzelések:

Mezőhék Község Önkormányzatának Képviselőtestülete a 2015 – 2019 . évekre a következő gazdálkodási és fejlesztési elképzeléseket, célkitűzéseket határozza meg:

Szervezési feladatok:

- Legyen élhetőbb Mezőhék minden korosztály számára!
- Lehetővé kell tenni, hogy a lakosság, helyi vállalkozók és egyéb érdeklődők minél szélesebb körben, megfelelő időben jusson hozzá a szükséges információkhoz, tájékozódhasson a Képviselőtestület, önkormányzati hivatal tevékenységeiről, hozott döntéseiről (hirdetőtáblák bővítése, testületi ülések jegyzőkönyveinek elérhetővé tétele, honlapon való megjelenítés)
- A Képviselőtestület tagjai szükség esetén mihamarabb jelezzék a lakosokat érintő problémákat.
- a lakosság aktív részvételével szép, virágos, gondozott környezet, falukép kialakítása és annak megóvása, fejlesztése
- Közösségi programok szervezésével, művelődési, szórakozási lehetőség biztosításával, közös társadalmi munkaakkciókkal egy jó faluközösség kialakítása
- Hagyományok felelevenítésével, különleges programok szervezésével, rendezettebb faluképpel tegyük vonzóvá településünket a más településen élők, turisták részére

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- Testvér – települési kapcsolatok kiépítése az ország határain belüli és kívüli településekkel
- Civil szervezetek megalakulásának, működésének segítése
- Megfelelő orvosi ellátás biztosítása, szakellátásokra történő bejutás biztosítása, helyben megoldható szűrővizsgálatok szervezése
- Falugondnoki szolgálat további működtetése a lakosság igényeinek figyelembe vételével, különösen az időseket és a külterületen élőket érintő szociális ellátás színvonalának javítása
- A gazdálkodó egységekkel, vállalkozásokkal meglévő kapcsolat további javítása a kölcsönösség elvén. Bemutakozási lehetőség biztosítása számukra az önkormányzat honlapján.
- Az önkormányzati alapfeladatok ellátásához kapcsolódó intézmények folyamatos működésének biztosítása az észszerűség határain belül
- Közmunka programokban való részvétellel, minél több munkalehetőség biztosítása az állandó munkahellyel nem rendelkezők részére
- Állandó munkahelyeket létrehozó vállalkozások , különösen a helyi termékek feldolgozását szorgalmazó magánkezdemenyvezések segítése
- A szociális földprogramba való bekapcsolódási lehetőségek feltárása, a programban való bekapcsolódással a helyben megtermelhető, kézimunka igényes termények, termékek, állati termékek előállításával a lakosság ellátásának javítása
- Az önkormányzati tulajdonban lévő szántóterületek művelésére való törekvés intenzív növények termesztésével munkalehetőség biztosításával a lakosságnak
- Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése és kihasználása révén minél több fejlesztési, működési forrás megszerzése.

Fejlesztési elképzelések:

- A település központjának rehabilitációja, parkok felújítása, kialakítása
- A Tiszaföldvár - Mezőtúr közötti út települést érintő szakasza melletti terület rendezése, az illegális hulladéklerakó felszámolása, piacter kialakítása
- A Polgármesteri Hivatal, Művelődési Ház felújítása, berendezéseinek fejlesztése, modernizálása, az energiatakarékosság szempontjainak érvényesítésével
- Az orvosi rendelő épületének – a szolgálati lakást is beleértve – további felújítása, korszerűsítése
- A Köztársaság és Petőfi út, a temetőhöz vezető út szilárd burkolatának kiépítése. Meg kell oldanunk a Géptelepen a bejárési lehetőséget. Tanyabejárók állapotának javítása
- Járdák felújítása, szélesítése, hiányzó járdaszakaszok pótlása
- Jó minőségű, iható víz biztosítása bel- és külterületen egyaránt. Az „Észak – alföldi Régió Ivóvízminőség – javító program II. ütem” megvalósítása során megújult vízműtelep állagának megóvása, együttműködve a telep üzemeltetőjével, keresni a lehetőséget a vízvezeték rendszer cseréjére
- A felújított játszótér folyamatos karbantartása
- A szélessávú – internet elérhetőség biztosítása a közösségi terekben
- A buszjáratok igényekhez történő igazítása, buszvárók korszerűsítése, felújítása
- A felújított kápolna karbantartása, idegenforgalmi látványossággá tétele, környezetének fejlesztése, megközelíthetőségének javítása
- - Bel- és csapadékvíz elvezető csatornarendszer kiépítése, a belvízkárok elkerülése érdekében
- A rekultivált régi szemét lerakóhely és környezetének folyamatos karbantartása

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

- A települési információs táblarendszer kialakításának folytatása, fejlesztése
- Szabadidős tevékenységek és sportolási lehetőségek biztosításához a tenispálya és sportpálya felújítása
- Igény esetén a tanyák villamosításának segítése
- Az idegenforgalom fellendítése céljából magánszálláshelyek kialakításának szorgalmazása, faluház, falumúzeum, ifjúsági szálláshelyek kialakítása, turisztikai vonzerő növelése
- A lakosság minőségi, olcsó, magyar élelmiszerrel, termékekkel való ellátását segítő hálózat eszközigényének megteremtése
- Az elfojtott termálvizes kút adottságainak megvizsgálása, fejlesztési lehetőségeinek feltárása

Mezőhék, 2015.05.31.

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek meghatározóak a település fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése szempontjából.

Mezőhék településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

Fenntartható fejlődés:

A fenntartható fejlődés az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása. Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A klímaváltozás kockázata két módon jut érvényre: egyfelől visszafordíthatatlan vagy csak igen nagy erőfeszítésekkel korrigálható veszteségeket okoz (emberi egészségkárosodás/többlethalalozás, pótolhatatlan biodiverzitás csökkenése, módosuló hidrológiai ciklus stb.), másfelől tekintélyes anyagi erőforrásokat (védekező, helyreállító tevékenységek növekvő ráfordításai) von el a további fejlődéstől-fejlesztésektől. Ezért a

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

növekvő klímaváltozás korunk egyik legfenyegetőbb, un. fenntarthatatlan folyamata. A klímaváltozás elleni védekezés, valamint az ahhoz történő kényszerű alkalmazkodás egyik leghatékonyabb rendezőelve a manapság világszerte és hazánkban is egyre nagyobb figyelmet keltő fenntartható fejlődés (a továbbiakban: FF) gyakorlata.

A fenntartható fejlődés, olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével - a FF fogalmában tehát a gazdasági, társadalmi fejlődést egységben kell értelmezni az ökológiai fenntarthatósággal (Szlávik 2004). Mára a fenntarthatóság jelentősége a nemzetközi és nemzeti intézmények célkitűző és tervező-stratégiai tevékenységében olyan domináns szerepet tölt be, hogy joggal említhetjük a XXI. század elejének „civilizációs fordulataként”.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt.

1992-ben Rio de Janeiro -ban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja.

Ezzel a modellel - általános „receptúrával” - a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „Local Agenda 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

Fenntartható növekedés:

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát településfejlesztést segíti. Ennek a legfőbb elemei a következők:

- A település fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Fenntartható építés alkalmazása a településfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.
- A helyi gazdaság fejlesztése különös tekintettel a külterületi telepekre
- Energiahatékonysági beruházások támogatása
- Megújuló energia alkalmazása

A fenntartható társadalom és gazdaság elveinek megvalósítására törekedni a lehetőségekhez mérten az egyes fejlesztési projekteknél.

A fenntartható fejlesztés Mezőhéken a hagyományos művelési módok megőrzését, a kíméletes tájhasználat preferálását jelenti. Törekedni az önellátó gazdálkodásra. A környezetkímélés tekintetében előtérbe kell helyezni a komposztástálást, a mezőgazdasági termékek feldolgozását.

A termőföld védelmét szem előtt kell tartani, csak a legszükségesebb mértékig és helyhez kötött beruházás érdekében kerüljön kivonásra termőterület.

A megújuló energiahasználat tekintetében a napelemek használatát előtérbe kell helyezni, a hagyományos fűtési módokat a környezetvédelmi előírások szigorú betartása mellett lehet támogatni. Javasolt a geotermikus energia (földhő) hasznosítása.

Egységes növekedés:

Mezőhék fejlesztése során kiemelt szempont a területileg egységes társadalmi, gazdasági fejlődés elve. A fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű és adottságú településrészek kiegyensúlyozott fejlesztését, valamint a belterület és külterület fejlesztését. A területi kohézió, a hátrányok mérséklése olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszik, hogy a település elkülönülő részei ne ellentmondásosan, hanem tudatosan és egyenlő mértékben fejlődjenek.

Versenyképes fejlődés:

Településfejlesztés során kiemelten kell azokra a területekre, helyzeti előnyökre figyelni, ahol Mezőhéknak versenyelőnyei vannak. Elsősorban a mezőgazdaság, a nagyüzemi növénytermesztés, az agrárszféra, és állattartás valamint kisebb gazdasági telephelyek fejlesztését kell előtérbe helyezni. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódnak és kibontakozzanak a település tartós versenyelőnyei. Ezeknek a területnek a kiaknázatlan lehetőségeit kell a jövőben hasznosítani és ezen terület versenyképes fejlesztésének pozícionálása a jövő záloga.

Integrált fejlődés:

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet alapján olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a település fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez. A pontszerű fejlesztések helyett a komplex, egymással hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni. Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a településfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

Esélyegyenlőség és társadalmi szolidaritás biztosítása:

Mezőhék fejlesztési elképzelései kapcsán törekedni kell az esélyegyenlőség biztosítására, mely alapján a településen élő különböző társadalmi osztályok és rétegek is egyenlő módon, egységesen részesülhessenek a fejlesztés eredményeiben. A társadalmilag alacsonyabb jövedelemmel rendelkező réteg segítése érdekében a fejlesztés eszközeivel is biztosítani kell a társadalmi szolidaritást.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok megvalósítása

Mezőhék településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoz meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképből megfogalmazottak realizálódásához. Az átfogó célok kijelöli a település legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja Mezőhékét és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A település jövőképe legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok.

	Élhető település	Energiatudatos település	Agrár település	Önfenntartó település

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Társadalmi átfogó cél	Népességmegtartás Népesség növelés a lakókörnyezet fejlesztésével	Civil társadalom energiatudatos fogyasztóvá tétele	Agrár szférában és állattenyésztésben dolgozók ösztönzése	Népességmegtartás munkahely teremtés
Gazdasági átfogó cél	Munkahely teremtés	Energiafelhasználás optimalizálása	mezőgazdasági termék feldolgozó üzem	Munkahely teremtés
	Vállalkozások ösztönzése			Feldolgozó üzemek
Infrastrukturális átfogó cél	Ivóvízminőség javítás	Napkollektor létesítésének támogatása, megújuló energia használat	Megújuló energia alkalmazása	Megújuló energia használat
	Belterületi utak javítása, járdák burkolatjavítása			Infrastruktúra kiépítése
Környezeti átfogó cél	Megfelelő életminőségű élettér	Intézmények és egyedi ingatlanok hő- és hangszigetelése, energetikai korszerűsítés	Környezetkímélő gazdálkodás	Környezetkímélő gazdálkodás
	Közterületek fejlesztése, zöldterületek fenntartása	Energiatakarékos közvilágítás	Öntözéses gazdálkodás, növelni a lineár öntözéses területeket	Bio gazdálkodás

Átfogó célok

Élhető település

A település legfontosabb célja a népességmegtartás és népességnövelés. A legnagyobb népességmegtartó erő a munkahely biztosítás, továbbá a megfelelő életminőségű élettér biztosítása, a nyugodt, csendes falusias, ugyanakkor jó infrastruktúrával rendelkező település megtartása és fejlesztése. A munkahelyteremtés záloga a versenyképes vállalkozások megtartása, fejlesztésének ösztönzése, újabb elsősorban mezőgazdasághoz kötődő vállalkozás letelepedése, a munkaerő mobilitás fokozása. A munkaerőpiaci versenyképesség alapja a képzett munkaerő, az elsősorban munkaerőfelvevő ágazatoknak megfelelő képzettségi szint elérése. Mezőhék földrajzi helyzetéből adódóan Martfű és Szolnok fejlődése húzóerőt, elhelyezkedési lehetőséget jelent, napi munkabajárás révén. Számottevő munkaerő alkalmazást jelentenek a környékbeli nagyobb cégek, a Martfűi cipőgyár és növényolajgyár, a szolnoki ipari park nagyobb vállalkozásai.

A település életterének javítása a letelepedés szempontjából kiemelt jelentőségű, amely tartalmazza a közterületek fejlesztését, a zöldterületek fenntartását, a megfelelő színvonalú, rugalmasan működő intézményrendszer további fejlesztését, továbbá a közösségi tér megteremtését. A településkép javítása a település központi részének fejlesztését, másrészt a lakóingatlanok állagmegóvását, felújítását, új építések is jelent. Az élhető település társadalmi, kulturális összetartó erővel rendelkezik, melyekhez a helyi identitás és a helyben szerveződő programok, társadalmi események is hozzájárulnak. A rendezett utcaképek, a településközpont fejlesztése, az összetartó települési közösség hozzájárul az élhető település megteremtéséhez.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Agrár település

A település adottsága a jó minőségű, nagy kiterjedésű termőföld, melynek művelése és az agrárium fejlesztése a jövő kitörési pontja. Ösztönözni és támogatni kell az agrár szférában dolgozókat.

A település külterületi szántóföldjeinek birtokviszonyai rendezettek.

A már meglévő agráriumhoz köthető kereskedelmi, szolgáltató vállalkozásokat támogatni kell és ösztönözni a fejlesztésre.

A piaci viszonyoknak megfelelő, a hazai klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása nagyban elősegíti az agrárszféra fejlesztését.

Az agrár szférához köthető állattenyésztéssel foglalkozó cégek fejlesztését előtérbe kell helyezni. A meglévő állattartó telepek további fejlődésének biztosítása és új telepek létrehozásának segítése elsődleges prioritású.

Az állattenyésztésnél a megújuló energiák környezettudatos alkalmazása (biomassza stb.) révén az állattartó telepek környezetbaráttá és energiatakarékosá tehetők.

Energiatudatos település

A fenntartható fejlődés keretén belül a település célkitűzése az energiafelhasználás optimalizálása, a megújuló energiahasználat további fejlesztése. A cél minden közintézmény energiahasználatának csökkentése, a megújuló energiák alkalmazása, valamint a lakossági energiahasználat korszerűsítése, kiváltása, a megújuló energiahasználat keretein belül a napkollektorok elterjedésének támogatása, továbbá az egyedi ingatlanok hőszigetelésének és energetikai korszerűsítésének népszerűsítése. Az óvodai oktatás keretein belül, és az ifjúsági korosztálynak külön foglalkozások révén tudatosítani kell az energiatudatosságot, a megújuló energiahasználatot népszerűsíteni kell a felnövekvő nemzedék számára.

Preferálni kell a megújulóenergia használatot, a napelempark létesítését támogatni kell.

A település közvilágításának korszerűsítése, gazdaságosabb üzemmóddal, a színvonal megtartása vagy fejlesztése mellett is hozzájárul az energiatudatos település kialakulásához.

Önfenntartó település

A település egyik célja az önfenntartás megteremtése. Az önfenntartás egyszerre jelenti a megújuló energiák lehetőségeinek kihasználását, valamint a szükségletek megtermelését. Az önfenntartás jelenti a függetlenséget és a település jövőjét.

Az önfenntartó települési törekvések a közintézmények energiaszükségletének csökkentésével és a közösség által előállított javak helyben történő felhasználásával biztosíthatók. Ennek megvalósítása érdekében az intézmények energiahatékonyságát kell növelni és bevezetni a megújuló energiahasználatot. A települési intézmények ellátás érdekében kertészeti kultúrák helyben történő termelése, feldolgozása, önfenntartási célra állattartó telepek létesítése és a húsfeldolgozás megvalósítása szükséges.

Átfogó célok viszonya az országos és megyei fejlesztési célokhoz

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

ÁTFOGÓ CÉL	MAGASABBRENDŰ FEJLESZTÉSI DOKUMENTUM	KAPCSOLÓDÓ CÉLKITŰZÉSEK
Élhető település	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2030	Területi specifikus célok: 3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése Cél: a vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, táji, kulturális, valamint épített örökségeire és értékeire alapozott fejlesztése. Célunk továbbá a speciális térségi vidékfejlesztési problémák kezelése, az elmaradott vidéki térségek felzárkóztatása, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása és a foglalkoztatás növelése a hátrányos helyzetű vidéki térségekben.
	JNSZ Megyei Területfejlesztési Program	Területi cél: T5. Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése Specifikus cél: S3. Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása Horizontális cél: H4. A foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensében
Agrár település	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2030	Specifikus cél: 3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás Célunk a vidéki térségek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, ennek érdekében tájaink értékeinek, erőforrásainak megőrzése, a sokszínű és életképes agrártermelés, az élelmezési és élelmiszerbiztonság megteremtése, a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése, a vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítás.
	JNSZ Megyei Területfejlesztési Program	Átfogó cél: A2. VÁLTOZATOS KULTÚRTÁJAK DINAMIKUS EGYENSÚLYA Kialakulnak a globális társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes vidék társadalmi, intézményi, tájszerkezeti feltételei Specifikus cél: S2. Az agrárvertikum

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

		versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése
Energiatudatos település	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2030	Átfogó fejlesztési célok: 3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme Célunk a hosszútávú gazdasági potenciálunkat és életfeltételeinket biztosító természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás megteremtése, az erőforrások megőrzése a jövő generációinak számára, mind mennyiségben, mind minőségben Specifikus célkitűzések 7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme Célunk a természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás, így a fenntartható energia- és hulladékgazdálkodás, a zöldgazdaság fejlesztés, a stratégiai természeti erőforrások (a víz, a talaj, az ásványkincsek) fenntartható használata, a biodiverzitás megőrzése, a természeti értékek védelme, a környezetminőség javítása, és a környezetbiztonság erősítése. További cél a fenntartható életmód, fogyasztás és termelés elterjesztése, a környezettudatosság erősítése
	JNSZ Megyei Területfejlesztési Program	Horizontális cél: H2. Hozzájárulás az országos megújuló energiahasznosítási arány és energiahatékonyság növeléséhez
Önfenntartó település	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 2030	Specifikus cél: 3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás Célunk a vidéki térségek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, ennek érdekében tájaink értékeinek, erőforrásainak megőrzése, a sokszínű és életképes agrártermelés, az élelmezési és élelmiszerbiztonság megteremtése, a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése, a vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítás.
	JNSZ Megyei Területfejlesztési Program	Átfogó cél: A2. VÁLTOZATOS KULTÚRTÁJAK DINAMIKUS EGYENSÚLYA

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

		Kialakulnak a globális társadalmi, gazdasági és környezeti folyamatokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes vidék társadalmi, intézményi, tájszerkezeti feltételei Specifikus cél: S3. Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása

2.2. Részcélok és beavatkozások területei egységének meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A településnek rendelkeznie kell egy olyan hosszú távú jövőképpel, amely egy tudatos értékválasztást tükröz, illetve kijelöli azt a célállapotot, amelyet a település 2030-ra akar elérni. A település jövőkép egy olyan vízió, amely a helyzet meghatározásból származó megállapításon alapul. Az átfogó célok a község középtávú, vagyis 10 - 15 éves fejlesztéspolitikai céljait rögzítik. A jövőkép elérése érdekében kerülnek meghatározásra az átfogó célok, vagyis a jövőkép teljesülésének előfeltételei. Azokat a középtávon realizálandó fókuszpontokat rögzítik, amely a településfejlesztés súlypontjai lesznek. Esetünkben a célállapot az átfogó célok esetében 2030. év. A településfejlesztési koncepció feladata továbbá részcélok kijelölése, amelyek már főbb fejlesztési területi illetve ágazati irányai lesznek a település fejlesztésének.

A részcélok az átfogó célok elérését segítő stratégiai területek.

Mezőhék tervezett jövőképeének elérése érdekében az alábbi részcélok jelölhető ki.

a.) Állattenyésztés és mezőgazdaság fejlesztése

Mezőhék település számára kiemelten fontos kérdés a mezőgazdaság és a hozzá kapcsolódó állattenyésztés szerepének erősítése, a meglévő, korszerű állattenyésztő telepek működése, fejlesztése amely a falu fontos gazdasági bázisa lehet. A település gazdaságfejlesztése továbbra is épít a mezőgazdaságra és az ahhoz kapcsolódó iparágakra, valamint az azt kiegészítő ágazatokra. A mezőgazdaság versenyképessége érdekében a jó minőségű mezőgazdasági területeket továbbra is meg kell őrizni a termelés számára. A mezőgazdasági területek jó minőségének megőrzése érdekében az öntözéses területeket fent kell tartani, újabbak létesítését preferálni kell, továbbá a belvízelvezető rendszert karban kell tartani és fejleszteni szükséges. A területek megközelíthetősége érdekében a külterületi főfeltáró utak burkolása szükséges. A mezőgazdasági vetésszerkezet kialakításánál a hagyományos kultúrák mellett, reagálva a piac igényeire, a korszerű, a termőföld lehetőségeinek megfelelő kultúrákat

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

is természeteni kell. Tudatos marketing tevékenységgel a megtermelt áruk piaci pozícióját erősíteni kell. Az élelmiszer feldolgozóipar irányában nyitni kell.

A mezőgazdaságot kiegészítő ágazatok állattenyésztés, élelmiszer feldolgozóipar infrastrukturális fejlesztése és a befektetés ösztönzés feltételeinek megteremtése. Az állattenyésztés a megtermelt termények helyben történő felhasználásával szorosan kapcsolódik a mezőgazdasághoz. Szorgalmazni kell új állattartó telepek létrehozását. Lehetőséget kell teremteni a megújuló energiaforrások létesítésére, alkalmazására.

c.) Önfenntartó település

Az önfenntartás egyszerre jelenti a szükségletek megtermelését és az energiatakarékosságot. Az intézmények energetikai korszerűsítése és a lakossági energiahatékony rekonstrukciók jelenthetik az energia megtakarítás lehetőségét. Az intézmények energiahatékony felújításának, korszerűsítésének folytatása, a lakossági megújuló energiahasználat támogatása. A közmunkaprogram keretén belül zöldségek termesztése a közintézmények kiszolgálására, valamint állattenyésztés megvalósítására a település önfenntartó törekvéseit biztosítja. Ugyancsak az önfenntartás irányába mutat egy termelői piac létrehozása, ahol a helyben megtermelt zöldségeket, gyümölcsöket, termelői készítményeket lehet értékesíteni.

d.) Energiatudatos település, megújuló energiák hasznosítása

Mezőhéken az energia- és klímatudatos település kialakítását szolgáló szemléletformálás a lakosság, a vállalkozások és közszféra körében a településfejlesztés fontos eleme. A szemléletformálás célja egy környezettudatos falu megteremtése. Ennek a fejlesztési célnak több rétege, eleme van.

A közlekedés terén a már hagyományokkal rendelkező környezetbarát közlekedést erősíteni szükséges. A közlekedéstudatosságot az óvodai, iskolai oktatás keretei közé be kell építeni. Az oktatás keretein belül a kerékpáros közlekedés elsajátítását szorgalmazni kell. A környezetbarát mobilitás feltételeinek javítása, vagyis a közlekedési rendszerek környezetbaráttá válásának támogatása, a kerékpáros infrastruktúrák fejlesztése. A kerékpáros közlekedés és a közösségi távolsági közlekedés használatának ösztönzése. Ennek biztosítása érdekében kül- és belterületi kerékpárút megvalósítása szükséges.

A parkolás biztonságos, kulturált megoldása érdekében új közterületi parkolók építése, kijelölése szükséges, elsősorban az intézmények közelében.

Másrészt szükséges erősíteni az energiatudatosságot. A települési energiahatékonyság növelése, a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat előtérbe helyező közszolgáltatás fejlesztése. A lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítése képezi a másik kiemelt területet. Ösztönözni kell a családi házak felújítása során az energetikai korszerűsítést, továbbá a megújuló energiák felhasználásának előmozdítását a lakosság körében.

Kiemelt cél az ivóvízhálózat korszerűsítése, az ivóvízvezetékek cseréje.

Az ökotudatosság keretein belül szorgalmazni kell a komposztáló telep létesítését. A már meglévő szelektív hulladékgyűjtő szigetek mellett újabb szelektív hulladékgyűjtési lehetőség kijelölése, a lakosság ösztönzése a szelektív gyűjtésben való részvételre. Tovább kell bővíteni a közszolgáltatások körét zöld hulladék és építési hulladék szervezett gyűjtésének megvalósításával. Az állati hulladékgyűjtést térségi szinten biztosítani kell. Meg kell teremteni a zöldhulladék komposztálás lehetőségét.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Az ökotudatos szemlélet, vagyis a település természeti értékeinek védelme és megőrzése, szintén egy fenntartható és tudatos településfejlesztés megerősödését segíti. A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természet-védelmi helyzetének és állapotának javítása, a természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása, illetve az ehhez kapcsolódó szemléletformálás tekinthető a legfontosabb feladatnak.

e.) Humánerőforrás fejlesztés

A település fejlesztési stratégiájának fontos eleme a gazdasági igényeket kiszolgáló humánerőforrás fejlesztés támogatása. Magas színvonalú képzési struktúra fenntartása és a helyi piaci igényekkel történő összehangolása folyamatos kihívást jelent a község számára. A képzési, szakoktatási háttér fejlesztésében elsősorban a piaci igényeket, szükségleteket kell figyelembe venni. Ennek egyik alternatívája a község gazdaságát segítő, a helyi gazdaság igényeire alapozó képzési formák bevezetése. A szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti kiépítése a versenyképes tudás megszerzése érdekében. A helyi gazdálkodók számára speciális szakmai tanfolyamok szervezése a korszerű állattenyésztési és agrárismeretek valamint gyümölcstermesztési, feldolgozási ismeretek elsajátítása érdekében. A Szolnoki és Kecskeméti ipari vállalkozásokkal együtt térségi szinten meg kell valósítani a speciális szakképzést. A hátrányos helyzetű és tartósan munkanélküli emberek, átképzésének támogatása a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés érdekében. A jelen kor igényeihez alkalmazkodva a nyelvi és számítástechnikai képzések, átképzések szorgalmazása, támogatása és népszerűsítése.

f.) Idegenforgalmi fejlesztés

Kiemelt és új fejlesztési terület Mezőhék számára az idegenforgalom. A település idegenforgalmi vonzereje jelenleg alacsony, hiányoznak azok a vonzerők, amelyek jelentős turisztikai keresletet generálnának, korlátozottak a turisztikai szolgáltatók kapacitásai. Van néhány olyan adottsága Mezőhéknek, amely azonban alapjául szolgálhatnak a település vonzerőfejlesztéséhez. Kiemelten kell kezelni ebből a szempontból a település turisztikai kínálatát, a meglévő hagyományokat és marketinggel, egyedi ötletekkel megvalósítható a turisztikai kínálat színesítése. Mezőhék egyenlőre nélkülözi azokat a komplex turisztikai termékeket, amelyek fellendítenék a település idegenforgalmát. Két célterületen szükséges átfogó beavatkozásokat kezdeményezni.

Egyrészt a vonzerőfejlesztések tekintetében. Ennek keretében megtörténik a jelenlegi vonzerők attraktivitásának fejlesztése és újabbak létrehozása. A desztináció vonzerejének és versenyképességének növelése nagymértékben múlik a térségben működő attrakciókon. A térség turizmusának alacsony versenyképességét egyrészt az okozza, hogy hiányoznak azok a vonzerők, amelyek nemzetközi jelentőségűek lennének, a térség egyetlen attrakciója sem alkalmas arra, hogy önmagában megfelelő létszámú keresletet generáljon és hosszú tartózkodási időt biztosítson. Ebből eredően kiemelt fontosságú a turisztikai kínálat hálózatosodásának megteremtése, a szomszédos települések turisztikai kínálatának komplex turisztikai csomagként történő értékesítése. A desztináció általános problémái között szerepel a komplex, élményt kínáló turisztikai termékek hiánya. A megváltozott turistaigények jelentős kihívásokat támasztanak a vonzerők számára, amelyhez csak nehezen tudnak alkalmazkodni

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

az attrakciók. A valódi kihívást az élménygazdaságba történő átmenet jelenti a térségnek, vagyis a kínálati oldal jellegének megváltoztatása, élményközpontúvá tétele.

A másik kiemelt terület a turistafogadó kapacitások fejlesztése. Hiányoznak a minőségi szálláshelyek, komoly gondot jelentenek a szálláshely kapacitás hiányai. Támogatni szükséges a magánszálláshelyek létrehozását.

A település hagyományainak bemutatására, népi táborok, játszóházak, idegenforgalmi rendezvények, fesztiválok megrendezésére alkalmas lehet egy tájház, mely keretet adhat ezeknek a rendezvényeknek.

Mezőhék számára tehát kiemelt cél az idegenforgalom fejlesztése, azon belül a két legfőbb terület a kínálati oldal fejlesztése és a kereslet generálása. A kínálati oldal fejlesztése egyszerre történik a vonzerők és a fogadó kapacitások szintjén.

A turisztikai vonzerők és szolgáltatások minősége, jellege nagymértékben befolyásolja a rólunk kialakult képet az ide érkező emberek szemében. Általában azok a települések, térségek, amelyek jelentős idegenforgalmi vonzerővel rendelkeznek, pozitív imázs alakul ki róluk. De nem csak az ideiglenes ide érkező emberekre gyakorol pozitív hatást a turizmus, hanem az itt élő lakosságra is, hiszen pozitívan befolyásolja kötődéseket, identitásukat, kulturális fogyasztási lehetőségeiket és gazdasági lehetőségüket. Ebből eredően a turizmus a település marketing stratégia kulcsterülete.

Cél a települési és térségi turisztikai kínálat tudatos marketing tevékenységgel történő értékesítése.

Pályázatok, befektetők révén új turisztikai attrakciók létrehozása, a turisztikai elemek összefogása a meglévő kínálat komplex csomagga tétele elsődleges feladat.

A kulturális kínálat fontos szerepet tölt be a település identitás megerősödésében. A társadalmi versenyképesség javítása elsősorban közösségfejlesztési beavatkozásokkal történik, amely alapvetően a helyi identitás erősítését célozza. A turisztikával foglalkozó helyi civil és nonprofit társaságok megalakulásának, működésének segítése hozzájárulhat a turizmus fejlesztéséhez. A helyi kötődés erősítése, a lakossági identitás fejlesztése egy tudatosabb, értékőrző közösségi modell alapja.

g.) Települési élettér fejlesztés

A rész cél egyik kulcsterülete a vonzó lakóterületek megteremtése. A vonzó lakóterületek, a kulturált és korszerű lakókörnyezet fontos szerepet játszik abban, hogy az emberek szeressenek itt élni. A település legnagyobb vonzereje a betelepülők számára, a csendes, nyugodt, rendezett lakókörnyezet, az itt élők befogadókészsége. Ebből eredően ez a terület is lényeges szerepet tölt be a településimázs formálásában, hozzájárul a község attraktivitásának, vonzerejének növeléséhez. A település életterek fejlesztésében fontos szerepe van a lakosságot kiszolgáló rekreációs tereknek, közterületeknek, közösségi funkciójú épületeknek. A településközpont, mint a legfontosabb település élettér fejlesztése kiemelt prioritású.

h.) Transzverzális kapcsolatok erősítése

Mezőhéket a transzverzális kapcsolatok áttételesen érintik. A térségben megépülő nagy autópályák (M44, M4) elérésével az országos nagy központok és Budapest rövidebben, gyorsabban elérhetővé válik.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A gazdaság diverzifikációjának ösztönzése	Települési környezet minőségi fejlesztése	Közösségvezérelt településfejlesztés
Agrár szféra, ezen belül kiemelten az állattenyésztés fejlesztése	Települési mikroklíma javítása és a települési környezet védelme	Humán közszolgáltatások fenntartható fejlesztése
Vállalkozói, üzleti környezet fejlesztése	Településkép megőrzése épített értékek védelme	Generációkon átívelő közösségi életterek fejlesztése
Turizmus fejlesztése	A települési közlekedési rendszerek korszerűsítése, környezetbarát mobilitás ösztönzése	Települési identitás és közösségi kohézió erősítése
Integrált növekedés	Fenntartható növekedés	Harmonikus növekedés

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Mezőhék területén a település nagyságából, a településszerkezetből adódóan településrészeket nem lehet lehatárolni. A teljes belterület egy egységként tekintendő, ahol cél egy kiegyensúlyozott fejlesztés megvalósítása, melynek révén a fejlesztések különböző elemeiből minden utca részesül.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATHOZ

S W O T - a n a l í z i s

Erősségek	Gyengeségek
• Szolnok, Martfű közelsége • Jó minőségű, nagy kiterjedésű termőföldek, jelentős agrártermelési hagyományok • kiépült infrastruktúra • meglévő, működő, korszerű állattartó telepek • Nagy mezőgazdasági telephelyek • meglévő mezőgazdasági termékfeldolgozó vállalkozás	• Főútvonal hiánya • Vasútvonal hiánya • Az agrártermelés alacsony jövedelmezősége • Folyamatos tőkehiány, a vállalkozói kedv és gazdasági kooperáció alacsony szintje • Az önkormányzat pénzügyi forrásainak szűkössége • Fiatalok szórakozási lehetőségének hiánya

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

• A település lakóutcáin nincs átmenőforgalom • Kiemelkedően magas színvonalú közbiztonság • Nincsenek szociálisan leszakadt rétegek • Nyugodt, csendes települési környezet • Összetartó közösség • Stabil humánszolgáltatások • Felújított templom • Felújított Kövér - kápolna • Meglévő, működő óvoda és konyha • Önfenntartási intézkedések	• Falusi turizmushoz szükséges szálláshelyek és attrakciók hiánya • Minőségi szálláshelyek hiánya • Anyagi forrás hiánya a marketing munkában • Munkahelyek száma kevés • Termelő üzemek hiánya • Vállalkozások alacsony száma • Munkahelyek hiánya • Nincs saját általános iskola
Lehetőségek	Veszélyek
• Újabb állattartó telepek létesítése • Mezőgazdasági szárító, termékfeldolgozó üzemek létesítése • Versenyképes áruk előállítás • A vállalkozói tevékenység élénkítése, tőkeerős cégek betelepülése • Vállalkozásokat segítő háttérintézmények kiépítése • Kedvező turisztikai adottságok kihasználása vállalkozók bevonásával • Közlekedési infrastruktúra fejlesztése • A környezet állapotának megőrzése • A település népességmegtartó-képességének tovább erősítése, munkahelyteremtés • A népesség képzettségének, iskolázottságának és egészségügyi állapotának tovább javítása • A kulturális örökség megőrzése • Turizmus minőségi fejlesztése • Csendes, nyugodt élettér megőrzése • Külterületi mezőgazdasági főfeltárási utak megvalósítás • Közterületek esztétikus rendezése	• Minőségi mezőgazdasági termelés feltételei megteremtésének elhúzódása • A gazdasági fejlesztés elmarad • Az önkormányzat pénzügyi helyzetének romlása • A lakóterületekre nincs igény • Káros demográfiai folyamatok (előregedés) • A település marketing tevékenységének elmaradása pénzügyi okok miatt • Az egészségügyi ellátás személyi és tárgyi feltételeinek romlása • Szociális problémák fokozódása, a munkanélküliség ismételt erősödése • Turizmus nem valósul meg

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

• Településközpont rehabilitáció • Főtér rendezése • Intézmények energetikai korszerűsítése • kerékpáros turizmus fejlesztése	

A település erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, veszélyeit elemezve megállapítható, hogy a település fejlődésének alapja a mezőgazdaság és állattenyésztés fejlesztése, beruházások megvalósítása, vállalkozások letelepedésének ösztönzése. A megvalósuló beruházások munkahelyteremtéssel járnak, melyek a helyi munkaerő foglalkoztatás szintjét emelik és munkanélküliek arányát csökkentik. A helyi gazdaság élénkítése hozzájárulhat a kapcsolódó szolgáltatások megteremtéséhez, működtetéséhez. A település legjelentősebb kitörési pontja lehet a hagyományokkal rendelkező mezőgazdaság és állattenyésztés fejlesztése. Mindezen tényezők közvetve visszahatnak a település népesedéséhez. Kedvező tényezők esetén a bevándorlás erősödik, a népességszám növekszik.

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A településfejlesztési koncepció egy részletes megalapozó vizsgálat (helyzetfeltárás, helyzetelemzés, helyzetértékelés) előzte meg. A megalapozó vizsgálat részletesen bemutatja a település jelenlegi helyzetét, a gazdasági, társadalmi, környezeti folyamatokat, tendenciákat. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat a kijelölt átfogó és részcélok mentén lehet kijelölni. Az adatok körének kijelölésekor elsődleges szempont, hogy ezen adatokkal a kívánt változások mérhetőek legyenek.

Beavatkozási terület	Beavatkozási terület leírása	Jelenlegi érték	Tervezett érték	Változás
Vállalkozások száma	A településen regisztrált vállalkozások száma	67 db	72 db	+ 5 db
Vállalkozások száma	A településen működő vállalkozások száma	9 db	11 db	+ 2 db
Vállalkozások létszáma	A helyi vállalkozásokban foglalkoztatottak száma	58 fő	65 fő	+ 7 fő
Kereskedelem	Kereskedelmi egységek száma	4 db	5 db	+ 1 db
Munkanélküliség	Településen élő munkanélküliek/álláskereső száma	10 fő	5 fő	-5 fő
Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	23 fő	18 fő	-5 fő
Vendéglátás	Vendéglátóegységek száma	1 db	2 db	+ 1 db

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Idegenforgalom	Kereskedelmi szálláshelyek száma	0 db	1 db	+ 1 db
Idegenforgalom	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma	0 db	10 db	+ 10 db
Lakónépeség száma	Települési lakónépeség száma	334 fő	340 fő	+ 6 fő
Születések száma	Születések száma	2 fő	5 fő	+ 3 fő
Bevándorlás	Településre beköltözők száma	32 fő	40 fő	+ 8 fő
Elvándorlás	Településről elköltözők száma	24 fő	15 fő	-9 fő
Vándorlási különbözet	Beköltözők és elköltözők száma	32 fő/24 fő	40 fő/15 fő	+8fő/-9fő
Társadalmi önszerveződés	Civil szervezetek száma	4 db	5 db	+1 db
Funkcióbővítés	Újonnan létesült közszolgáltatások száma	1 db	2 db	+ 1 db
Felújított, korszerűsített lakások	Felújított, korszerűsített lakások száma	7 db	10 db	+ 3 db
Korszerűsítés	Felújított, korszerűsített lakások aránya	15 %	25 %	+10%
Felújított, korszerűsített intézmények	Felújított, korszerűsített intézmények száma	1 db	3 db	+ 2 db
Korszerűsítés	Felújított, korszerűsített intézmények aránya	20 %	50 %	+ 30%
Megújuló energiahasználat	Megújuló energiahasználat aránya a teljes energia felhasználáshoz képest	5 %	15 %	+10 %
Energia megtakarítás	Energia felhasználás csökkenése	-5 %	-10%	-15%
Kerékpárutak	Bel- és külterületi kerékpárutak hossza	0 km	2 km	+2km
Csatornahálózat	Csatornahálózat hossza	4 km	5 km	+ 1 km
Csatorna rákötés	Közüzemi csatornahálózatra rákötött lakások száma	110 db	130 db	+20 db
Kulturális rendezvények	Kulturális rendezvények (színházi, zenei előadások, ismeretterjesztő előadások stb.) száma	6 db	8 db	+ 2db

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjének és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Infrastrukturális változások

Közlekedési infrastrukturális változások az alábbiak szerint érintik Mezőhék települést. A település teljes belterületén a meglévő utak felújítása, járdaépítés, közterületi parkolók kialakítása tervezett, továbbá a belvíz elvezetés megvalósítása kiemelt prioritású. Ugyancsak kiemelt cél az ivóvízminőség javítás keretein belül az ivóvíz vezetékek cseréje.

Területfelhasználási változások

A területfelhasználási változások során cél a kompakt és a klímatudatos település megteremtéséhez szükséges a település egyes térszerkezeti elemeinek felülvizsgálata és újra gondolása.

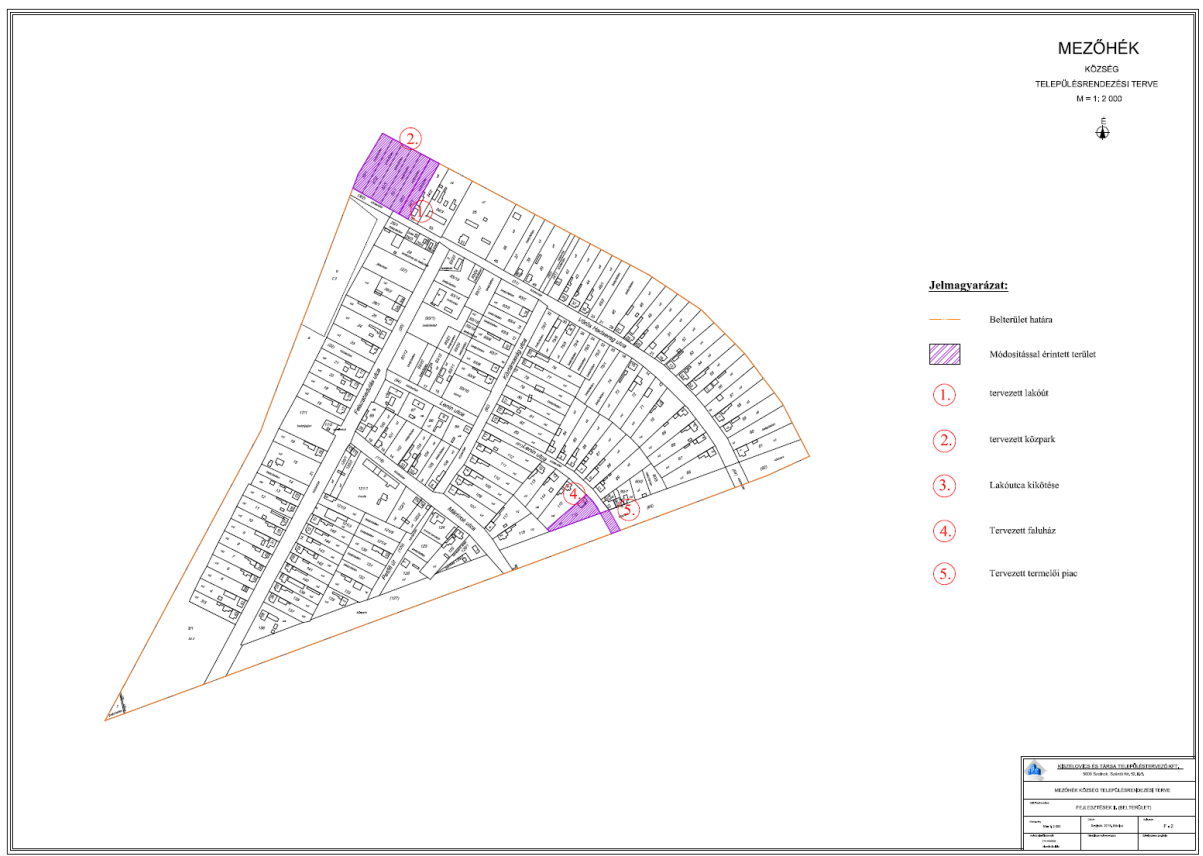
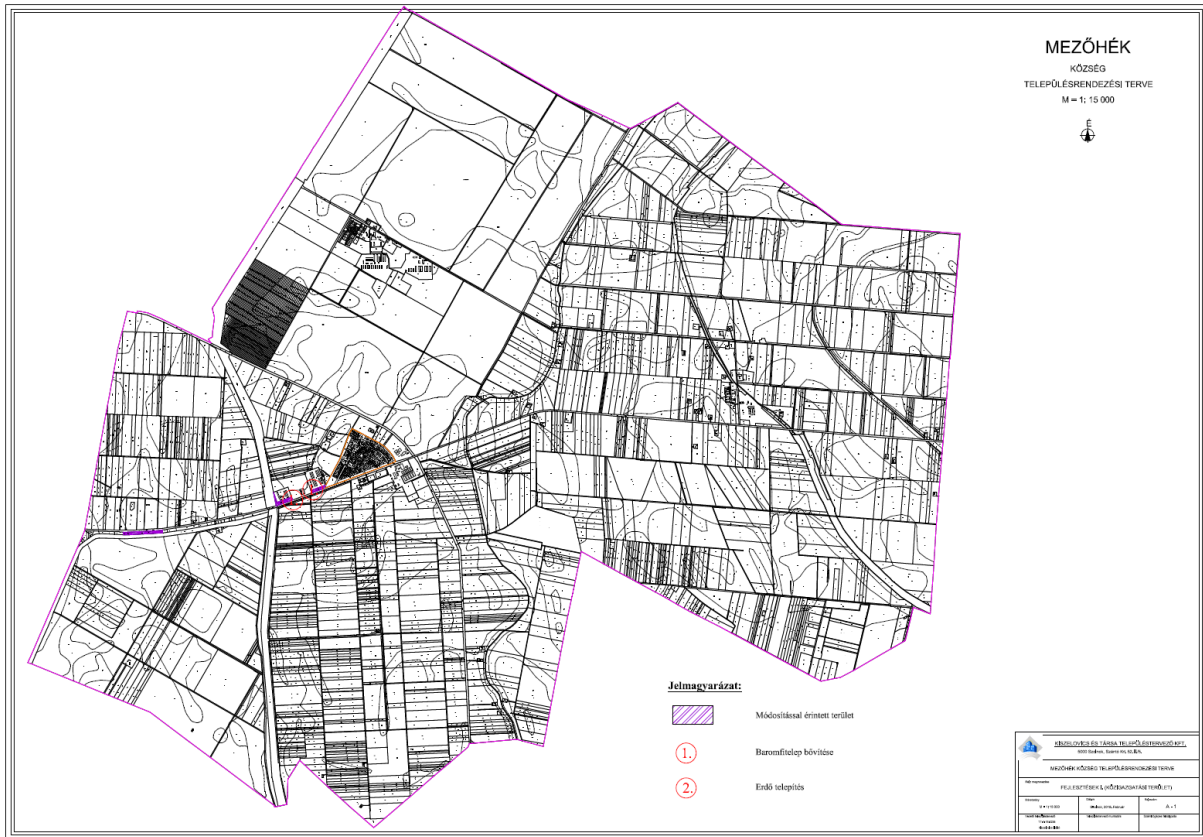
A területfelhasználási változások a fejlesztési elképzelésekhez kapcsolódva külterületen a gazdasági terület, állattartó telepek fejlesztését jelentik.

Belterületen a változások tömbön belüli felújítások, új funkciók, rehabilitációk, revitalizációk.

Mezőhék település fejlesztésének célja a lakosság számának növekedése, a korszerkezet átalakítása. Ennek érdekében minden munkahelyteremtési szándékot, fejlesztési lehetőséget támogatnak. A település kitörési pontja lehet a mezőgazdaság fejlesztése, az állattartás korszerűsítése, újabb állattartó telepek letelepedésének támogatása, a település agrár jellegének megőrzése, a mezőgazdaságra és állattenyésztésre épülő feldolgozóüzemek létesítése. A település belterületének rendezése, jellegének erősítése, az infrastrukturális elemek fejlesztése, aktív zöldfelület kialakításával, a meglévő közterületek zöldfelületének rehabilitációjával élhető, minőségi lakókörnyezet fejlesztése. A főtér rehabilitációja, mely a településképet pozitívan befolyásolja. Az intézmények energiahatékony felújítása az üzemeltetési költségek optimalizálása. Új ipari és szolgáltató, kereskedelmi létesítmények letelepedésének ösztönzése, mely által a foglalkoztatottsági szint emelése megtörténhet. A természeti környezetre, a meglévő adottságokra alapozott turizmus fejlesztése, mely összekapcsolható a térségi idegenforgalommal.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Területfelhasználási változással járó fejlesztések térképi ábrázolása:

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

A 2001. évi LXIV. törvény szabályozza és határozza meg a kulturális örökség védelmét. A törvény hatálya kiterjed a régészeti örökségre, műemléki értékekre, kulturális javakra, továbbá meghatározza ezek védelem alatt álló környezetét is.

A védelem alatt álló művi értékek környezetében történő fejlesztések meghatározásánál, elsődleges szempont az adott művi érték védelme, továbbá a művi érték környezetének figyelembevétele. A helyi építési szabályzatban kell meghatározni azokat a szabályozókat, melyek figyelembe veszik a kulturális örökség védelmét és előtérbe helyezik a fenntartható fejlesztést.

Művi értékek

Országos védelem alatt a Lechner Lajos Tudásközpont adatközlése alapján Mezőhéken nincs nyilvántartott műemlék.

Régészeti örökség

Országos régészeti védelem alatt álló lelőhelyek (Lechner Lajos Tudásközpont adatközlése):

A Lechner Lajos Tudásközpont adatszolgáltatása alapján Mezőhéken az alábbi lelőhelyek találhatóak:

Azonosító	Lelőhelyszám	Név	hrsz
32814	1	Hangács - halom	092/6, 092/7, 095, 0116
32815	2	Hék - halom	057, 058/18
32816	3	Kalapos - halom	048/15, 048/16, 048/17, 048/20, 0321
78279	4	Hék – halmi dűlő, Arany tanya	060/11, 063, 060/12, 060/3

A régészettel az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti fejezete foglalkozik részletesen.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A célok megvalósítását azok az önkormányzati tevékenységek jelentik, melyek segítik a fő célkitűzések megvalósítását és támogatják a fejlesztési célokat.

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Ezen eszközök a következők lehetnek:

- Településszerkezeti tervben jelölt fejlesztések megvalósulása
- A szabályozási tevékenységek (pl.: út szélesítés, új út nyitás megvalósítása)
- Új fejlesztés esetén településfejlesztési megállapodás a befektetővel
- Befektetők bevonása, esetleges együttműködés
- Pályázatok
- Helyi adókedvezményekkel, vagy helyi adó eltörlésével a munkahelyteremtő vállalkozások letelepedésének elősegítése
- Fiatalok letelepedésének ösztönzése (pl.: első lakáshoz jutási támogatás)
- Önkormányzati tulajdonú telekértékesítések támogatási rendszere (letelepedés ösztönzése érdekében lakásépítéshez kötötten)
- Önfenntartás érdekében önkormányzati beruházások és a közmunka- és startmunka program folytatása
- Marketing tevékenység

A településfejlesztési koncepció megvalósítását szolgáló szervezeti elvárások:

A településfejlesztési koncepció megvalósítása olyan szervezeti együttműködést igényel, amely biztosítja a koncepció folyamatos monitoringját és a visszacsatolási lehetőséget.

A koncepció megvalósulása érdekében folyamatosan nyomon kell követni a fejlesztések megvalósulását, az elért eredményeket elemezni és értékelni kell. A településfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezetét figyelemmel kell kísérni, és a külső feltételrendszer változásainak koncepcióra gyakorolt hatását elemezni szükséges. Ezen feltételek változásának visszacsatolását meg kell valósítani a koncepcióba.

A település társadalmi és gazdasági igényeinek nyomonkövetése és a változások beépítése a koncepció megfelelő fejezeteibe.

A társadalmi feltételrendszerének kidolgozása, a partnerségi határokban megfogalmazott partnerek bevonása a koncepció értékelésébe.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

Javasolt az esedékes pályázatokhoz, programokhoz kapcsolódva az önkormányzat részéről egy olyan szervezet vagy csoport létrehozása, mely figyelemmel kíséri a következő hétéves időszakban azon pályázatokat, programokat, melyek a település szempontjából beilleszthetők a koncepcióban rögzített fejlesztési elképzelésekbe.

Javasolt a változások aktualizálása, a megvalósult fejlesztések törlése és a fejlesztési célok a gazdasági, pályázati környezethez alakított pontosítása, továbbá a kiinduló adatoknál szereplő táblázat aktualizálása.

A településfejlesztési koncepció módosítását Képviselő-testületi határozattal kell elfogadni. Az esetleges újabb tervezett fejlesztések, vagy pályázati lehetőségek esetén szükség szerint a településfejlesztési koncepciót kiegészíteni, módosítani lehet, minden esetben a változtatás indoklásával és a koncepció jóváhagyásával.

A teljes koncepció felülvizsgálata a településszerkezeti eszközökkel együtt 4 évente javasolt, ekkor az új fejlesztési célokat meg kell fogalmazni és a fejlesztési irányokat felül kell vizsgálni. Amennyiben a koncepció főbb elemei nem valósulnak meg, de a következő 4 év

MEZŐHÉK KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

céljai és elképzelései megegyeznek a hatályos koncepcióban foglaltakkal, abban az esetben is Képviselő-testületi döntéssel (határozattal) kell megerősíteni a koncepciót.

Szolnok, 2018. augusztus hó, 2020. május hó